

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Pietinė Maskolijoj yra caro jener-
al - gubernatorius Dumbadze,
kaip pravarde rodo, koksai su-
moralizavęs gruzinai. Šitas po-
nas minioja esančias teises ir el-
giasi su jo administravimui pave-
sto krašto žmonėms taip, kaip
jam patinka. Dėl jo tokių darbų
jau net dumoj pažangesnės par-
tijos statė randui užklausimus, bet
žinoma, užgandinančio atsakymo
negavo. Dumbadze ypač neuzken-
čia žydų ir apskritai nestaciačių
ir ne maskoliškos kilmės žmonių,
nors ir pats nėra tikru maskoliu,
bet sumaskolėjusiu gruzinu. Iš-
gamos vienok visur yra niekiau-
sios doriosios vertės žmonės; ne-
klausiais ir žiauriausiais valdini-
kais yra visur išgamos. Tokiu
žiauriu administravimu yra ir gar-
sus jener - gubernatorius Dum-
badze. Jo kvailius padavadijimus
išjuokia visi geresnieji laikraščiai,
bet jis to nepaiso, po vienų kvai-
lų, išleidžia dar kvailius, o
pritaria vien dumoj Purisikevi-
čiaus partija, o Lyga tikrųjų mas-
kolių neseniai pasijutė jam pas-
veikinimą ir pagyrė visus jo kvai-
lus padavadijimus, besistengimus
sudrąsinti sostą, įkvepti svetima-
čius žiauriaus padavadijais meilę
caro. Perdėtinis, Lygos vardu
pagyrė ir pagarbino visus jener-
al gubernatorius Dumbadze darbus.
Bet garbinimas ne daug sveria, o
už Dumbadze darbus net greitai
laiku sostui gali atseiti atsakyti,
jam ankščiau ar vėliau atseis rin-
kti vaisius, o jie gal bus netoki,
kokių sostas ir "Lyga tikrųjų mas-
kolių" tikisi sulaukti. Fanatikai
visada didžiausias daro klaidas, o
Lygos sanariai juk visi fanatikai.
Specijališkoji dumos komisija,
teip kaip randas reikalavo, užgėrė
nelaukiant, pradėti tuojau darbus
prie dirbimo namų alkūnės Amu-
ro gelkelio. Ginanti rando suma-
nyną konservatyviskieji dumos
atstovai, teip kaip ir rando atsto-
vai, stengėsi visiems įkalbėti, jog
svarbiausi Maskolijos reikalai yra
tolimuose rytuose; parčimūni ten
Maskolijos įtekmes būtina turi buti
paridirbtas gelzkelis; nes senoji
linija dabar jau japonų valdoma.
Taigi reikia manyti, kad randas
ir jam pritarantieji konservaty-
vai nori vėl įpauoti Maskoliją į
naują karą su Japonija. Žinoma,
to tuojau ne darys, bet visgi je-
rengia naują karą, kada ji jį geriau
prisirengs. Ant galo, supratę Mas-
kolijos mierius, matydami, kad
karas ateityj neišvengiamas, ja-
poniečiai gali jį suskubinti. Teip
jie padarė ir paskutinį kartą,
pamatę, jog caro valdžia rengia
karą ir be jo nebus galima apsi-
eiti.

Apart pavojus tolimuose rytu-
se, gresia Maskolijai ir karas su
Turkija. Ir čia caro randas lyg
tyčia į karą stumia kraštą. Mas-
kolija vis gabenama kariuomenę ant
Turkijos rubežius, traukia savo
kariškas pajėgas ant Maskolijos
rubežius ir Turkiją.

Isiveržęs į Persiją be karo ap-
šaukimo caro jenerolas Sarski
deginą ten kaimus, plėšia žmonių
turtus, skerdžia žmonis. Tokiu
mat būdu jis platina Persijoj ci-
vilizaciją. Kitaip jau platinai caro
tarnai ne jau sveturi, bet ne namie-
je ne moka. Ir Maskolijoj val-
džia, įsireizusi, stabdo žmonių ap-
švietimą, uždarinėja mokyklas,
sunkina atidarymą naujų, užtai
nesigaili pinigų kartuvėms ir ka-
lėjimams. Kartuvėms ir kalėjimams
maisi caro valdžia mano pakelti
žmonis ir išplatinti civilizaciją na-
miejė. Kitokio įnagių atsiekimui
savo tikslo ji negali griežtiesi ir
svetur.

Dumos susirinkime 18 d. gegu-
žio, užklaustas, Stolypin aiškino
randa mierius Finlandijos link.
Tame posėdyje buvo kunigaikštis
Nikolajus Nikalajevič, svetimų
kraštų pasiuntiniai, užrubežinių
reikalų ir teisių ministrai. Stoly-
pin aiškino, jog randas ne mano
siaurinti arba panaikinti Finlan-
dijos savitovystę, bet esą reika-
lingos atsakančios teises regula-
vimui Finlandijos reikalų. Toliau

pasakė, buk iš paskutinių atsitiki-
mų matyt, jog Finlandijos prole-
tariatas ne tik persiėmęs revoliu-
cijnėmis idėjomis, ne tik kas re-
mia, bet su maskoliškaisiais revo-
lucionieriais eina iš vien. Jis pri-
vedė "čielą" eilę revolucionierių
suokalbų, koki buk užgimė Fin-
landijoj. Tuom mat Stolypin sten-
gėsi pertikinti, jog centrališkoji
Maskolijos valdžia turi buti išpla-
tinta ir Finlandijoj. Kad valdžios
veikimas Finlandijoj ir Maskolijoj
turi buti vienodas. Perkratinėjimas
vienok Finlandijos klatsyno 18 d.
gegužio nepasibaigė; perkrati-
nėjo jį ir ant rytojaus. Pabaigti
buvo nelengva, nes pats Stolypin
ne padavė nė jokio aiškaus plano,
mažiau dumą tuščiais be plano
nurodymais.

Taigi iš Stolyfino kalbos aišku,
nors jis to užsigina, kad jis nori
susiaurinti Finlandijos savitovys-
tę. Dabar Finlandijoj teises iš-
davinėjo be Maskolijos ministerių
ir administratorių vien finų atsto-
vų. Mokyklos buvo tautiškos.
Iki neseniai Finlandija turėjo net
savo kariuomenę, kuri, sulys tei-
sių, negalėjo buti suista ir užrube-
žinius karus be seimo pritarimo.
Finai kariuomenę tarnavo namie-
je. "Siaurinti" Finlandijos savito-
vystę pradėjo užstojus ant sosto
dabartiniam carui ir daug teisių
jam jiems atėmė, bet visgi dar šiek
tik lieka. bet ir tas Stolypin nori
dar labiau siaurinti.

Teip jau lygiai caro valdžia el-
gėsi ir Lenkijoj. Iki 1831 me-
tų Lenkija turėjo savo pinigus,
mokyklas, kariuomenę, net krasos
markes, teismus. Nuo 1831 m.
pradžioje Lenkijoj siaurinamas au-
tonomiškų teisių, pirmaisiai panai-
kino Lenkijos atskirą kariuomenę.
Net po Lenkijos sukilimui dar mo-
kyklos buvo lenkiškos iki 1867
m., o lenkiškieji teismai laikėsi
dar ilgai. Dabar vienok neliko
ne ženklo Lenkijos savitovystės,
priešingai, lenkai Lenkijoj mažiau
turi teisių negu tikroji Maskolijoj.
Taigi aišku, kad Stolypin ma-
no pradėti dabar su Finlandija
teip elgtiesi, kad elgėsi Lenkijoj
arba Kaukazo Gruzijoj, kuri tai
neuzkariautas kraštas, bet visgi
gero noro pasidavė po Maskolijos
globa, gavo užtikrinimą, kad ga-
lės palaikyti tautišką savitovystę,
bus vien po caro globa. Bet mat
visi carų pasidavėjimai jiems ge-
ruojai ir per karus pasidavusiems
kraštams duoti ne turi ne tiek
veržes, ką lopas ant elgėtos keli-
nių. Carai savo pažadėjimus ir
priešikas duotas užimant sostą lau-
žo, jeigu tik progą pasitaiko. Pat-
s kalbi budami, jie kaltę metą papras-
tai ant tų, kuriems duotą prizadė-
jimą sulaužo.

Jeigu Stolypin ne mano su sy-
kiu panaikinti visas finų teises ir
vienu plunksnos pabrūkimu suly-
ginti Finlandijos padėjimą su pa-
dėjimu Gruzijos, Lenkijos, Lietu-
vos, Latvijos, tai daro tą todėl, kad
su sykiu to padaryti negalima.
Jeigu finai pasitrauktų nuo urė-
dų, pritrūktų urėdinkai, atkakė
iš Maskolijos ne mokėtų jokiu bu-
du su žmonėmis susikalbėti. Mat
pirma reikia žmonis prirengti, o
paskui jau naikinti jų teises. Ir
iš tikro Stolypin ir jo padėtoji
rengia finlandiečius, kad jie ga-
lėtų naudotiesi iš malonės mas-
kolių biurokratų, nes jų atsiūmė
vis daugiau, surinkę iš visokių
Maskolijos šašlavynų; mokyklose
pirmą visai nemokino maskoliškos
kalbos, dabar jos mokiniui pa-
švenčiama vis daugiau laiko. Yra
jau net visai maskoliška gimnazija.
Taigi gal ateis neužilgo laikai,
kad Finlandijoj neliks nė ženklo
jos savitovystės, kaip jos neliko
kituose kraštuose, jeigu tik buro-
kratams pasiseks žmonis pavergti.

INDIJOS.

Terp ištraukusios prieš sukili-
sius Himalajų kalnų gyventojus
angliškos kariuomenės apsirėiskė
cholera. Net čielus regimentus
atsejo išskirti iš kariuomenės ir sių-
sti juos į atskiras stovyklas, kad
epidemija ne apimtų visos kariu-
omenės.
Besipriešinimas vienok kalniečių
neišnyko; net afganai bandė vėl
išveržti per rubežius ir ateiti pa-

gelbon sukilėliams, bet angliškams
kariavims pasisekė juos atgal at-
tūsti.

18 d. gegužio Londonan atėjo
žinia apie gana smarkų musul-
jonų su pasikėlimais. Kariautojai
Mohmand kalniečių giminės užpuo-
lė ant anglijonų stovyklų po
Dawa Zagai, bet likosi turinčių
geresnius ginklus anglijonų atmu-
ši. Du angliški oficerai ir septy-
ni kariavai likosi užmušti, o 27
kariavai pašauti.

Jenerolas Willcocks dabar įsiver-
žė į vidurius sukilėlių apgyventų
kraštų, jis dabar yra Mohmandų
krašte. Jis degina kaimus ir griau-
ja kanuolių šuivais sukilėlių tvirto-
ves, bet ilgai laikui ne mano čia
su kariuomenės pasilikti, nes tokiame
tikslui jis per mažai turi kariavių.
Jenerolas Willcocks tiki, kad po
kelių nepasekmingų mušių pats
sukilėliai pasiduos ir ne bus rei-
kalo ilgai kalnuose kariavus lai-
kyti. Iki šiol vienok sukilėliai
visgi dar neparodė noro pasiduoti.

PRANCUZIJA.

Morokko viešpatystė dabar
prancūzai vėl tankiau turi susirė-
mimus su maurais. Susirėmimuose,
žinoma, mairus sumušė, bet
prancūzų vieši tulas skaitlius
žuvo. Pereitą savaitę prancū-
zai turėjo kelis kruvinus susirėmi-
mus ir ant Algiero rubežius, kur
stovė jenerolas Vigy. Ir čia žu-
vo jau kelios dešimtys prancūziškų
kariavių, bet žinoma, prancūzai
priešus sumušė.

18 d. gegužio, prancūziškos ka-
riūnės vadovas Morokko vieš-
patystė jenerolas d'Amade, su
trijms kariavių brigadoms užpuo-
lė ant kariautojų Mdakea giminės ir
juos į kalnus išvaikė. Prancūzai
paėmė gyvulus, daug ginklų ir
amunijos. Susirėmime prancūzai
nužudė 3 užmušus kariavus ir
22 pašauti.

Vokietijon atkako sultano Mulai
Hafigo pasiuntiniai, prašyti užtari-
mo ir pagalbos prieš prancūzus,
bet Vokietijos valdžios pasiunti-
nius priėmė neoficiališkai, aprei-
škė jiems, kad priversti prancūzus
pasitraukti iš Morokko gali tik
visos dalyvavusios Algierios kon-
ferencijoj viešpatystės, viena Vo-
kietija to padaryti negali.

Pereitą savaitę mieste Casa-
blanca užgimė kruvinas mušis tarp
ispaniškų ir prancūziškų kariavių,
kuriame krito trys ispaniškieji ka-
riavai. Tas atsitikimas galėjo su-
gadyti draugiskus prieštikus tarp
Ispanijos ir Prancūzijos, laikra-
ščiai jau reikalavo atšaukimo iš-
paniškų kariavių iš Morokko, bet
randas nutildė žmonis apreiška-
mas, jog susimušimas buvo vien-
terp girtų kariavių.

TOLIMIEJIE RYTAI.

Pereitą savaitę Japonijoj atsi-
buvo parlamento pasiuntinių rinki-
mai. Išrinko daugiausiai šalininkų
dabartinės ministerijos, nes 190
pasiuntinių, progresistų išrinko 77,
neprigulmingųjų 53. "daidos" parti-
jos 32 ir ykuto 27. Taigi rando
šalininkų parlamente bus daugiau
negu visų kitų drauge painių.

Chinuose, provincijoj Yan Nan
revolucijai platinasi vis labiau, re-
volucionierių pajėgos auga vis
labiau, prie jų pristojo vi-
s daugiau žmonių. Re-
volucionieriai apvaldė gelzkelį,
sumušė prieš juos išsiųstą rando
kariuomenę. Provincijos gubernato-
rius išsiuntė Pekinan reikalavimą
atsiųsti jam tuojau pastiprinimą,
nes kitaip revolucionieriai suval-
dys visą provinciją.

IŠ LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

Buk tai kai kuriose Vilniaus
katalikų parapijose busianti įvesta
nauja tvarka: ukio ir pinigų rei-
kalais rupinąsij patį parapijonys,
išsitrūkę tam tikrą komisiją.

Kitur tokia tvarka jau seniai
įvesta, bet Lietuvoje to dar nie-
kur nėra.

Balandžio 27 d., miesto salėje
Vilniaus lietuvių belpimo draugija
rengia lietuvių vakarą; vaidinama
bus pirmą kartą Lietuvoje trage-
dija "Mindaugas". Leidimas jau
gautas.

Vilniaus rusų žmonių sąjungos
atstovai išvažiavo neseniai į Pe-
terburgą pas ministerių pirminin-
ką Stelypiną. ypatingai prašyti
jo, kad būtų prašalinta iš kariu-
menės visi žydai-kariavai.

Gegužės 1 dieną, yra pa-
skirta nagrinėti rusų laikra-
ščio "Sievero-Zapad. Golos" re-
daktoriaus M. Sato, kuris yra kal-
tinamas už patalpintą laikraščių-
je melagingų žinių apie policijos
ir kariuomenės dalyvavimą žydu-
skerdynėse Balsogetėje.

Balandžio 16 d., Vilniaus 1-sios
vyrų gimnazijos 8-ąsios klasos mo-
kykyns L. Petrovas, apie 4 val.
po pietų, suvia iš revolverio susi-
žeidė save į krūtinę ir apie 1
val. naktį pasimirė.

Caro paliepmu sustiprinta ap-
sauga Vilniuje ir Smorgoniuje
nuo balandžio 20 d. tapo pratęsta
dar ant metų.

Praeitą savaitę žinomas žydu
literatas Salom Aš norėjo per-
skaityti naują savo veikalą priva-
tiskame bute, kur buvo susirinkę
suvisum 70 žmonių. Dasižinoju-
si apie tai policija, susirinkimą
išvaikė.

Gegužės 1 dieną praėjo ramiai.
Tiktai kai-kuriose dirbtuvėse bu-
vo pertrauktas darbas. Gatvėmis
jodinėjo kazokai. Buvo išmėtyta
social - demokratų partijos atsi-
šaukimai, kuriuose buvo kviečia-
mi visi švesti darbininkų šventę
gegužės 1 d.

Suman'as gavęs leidimą pa-
siskviesti savo vasaros teatrą
(Botanikos sodne) lenkų operos
ir operetų vaidintojus nuo ba-
landžio 14 lig 20 dienas.

Balandžio 3 d. Vilniaus karo
apskričio teisme buvo nagrinė-
ma valstiečio Grinevičiaus byla.
Jis buvo kaltinamas už tai,
kad norėjęs nužudyti uradninką
Cimotą, sovęs jį keletą sykių ir
suzeidęs. Teismas pasmerkė jį
pakarti, o paskui nusprendė pra-
duoti dar bausmę butų suma-
žinti.

Ambrasas Gecevičius vežęs
šiomis dienomis iš Vilniaus
į Trakus visokių prekių.
Netoli nuo spalvų fabriko
"Stella", trys ginkluoti plėšikai
užpuolė ant jo, nūtraukė jį nuo
vežimo, labai vargšą sužeidė ir
atėmė pinigus (12 rublių), pa-
bėgė.

IS VU.

IS KAUNO.

Balandžio 10 d., gubernijina-
me Kauno kalėjime stovintis ant
sargybos kariavų nuosvė kaunų
F. Bilevičių už tai, kad jis kalbė-
josi per langą su kitu kaliniu.

Dvi dieni tęsėsi vadovėlių kon-
kursų sekčių posėdžiai. Konkur-
sos 32 ir ykuto 27. Taigi rando
šalininkų parlamente bus daugiau
negu visų kitų drauge painių.

Chinuose, provincijoj Yan Nan
revolucijai platinasi vis labiau, re-
volucionierių pajėgos auga vis
labiau, prie jų pristojo vi-
s daugiau žmonių. Re-
volucionieriai apvaldė gelzkelį,
sumušė prieš juos išsiųstą rando
kariuomenę. Provincijos gubernato-
rius išsiuntė Pekinan reikalavimą
atsiųsti jam tuojau pastiprinimą,
nes kitaip revolucionieriai suval-
dys visą provinciją.

Pereitą savaitę Japonijoj atsi-
buvo parlamento pasiuntinių rinki-
mai. Išrinko daugiausiai šalininkų
dabartinės ministerijos, nes 190
pasiuntinių, progresistų išrinko 77,
neprigulmingųjų 53. "daidos" parti-
jos 32 ir ykuto 27. Taigi rando
šalininkų parlamente bus daugiau
negu visų kitų drauge painių.

Chinuose, provincijoj Yan Nan
revolucijai platinasi vis labiau, re-
volucionierių pajėgos auga vis
labiau, prie jų pristojo vi-
s daugiau žmonių. Re-
volucionieriai apvaldė gelzkelį,
sumušė prieš juos išsiųstą rando
kariuomenę. Provincijos gubernato-
rius išsiuntė Pekinan reikalavimą
atsiųsti jam tuojau pastiprinimą,
nes kitaip revolucionieriai suval-
dys visą provinciją.

to vadovėlio nesvarstoma. Istori-
jos sekcija skelbia antrą istorijos
konkursą. Rankraščiai priimami
ligi lapkričio 1 d. š. m.

Aritmetikos pilną premiją (200
rub.) laimėjo Bendorius ir Dau-
girdo rinkinėlis. (I rinkinėlio da-
lis Liet. Mokytojų sąn. išleidimas,
II d. Daugirdo dar rankraštys).

Skaitymo knyga I metams, pu-
sę premijos paskirta Vanagelio
Dovanėlė (rankraštis).
Skaitymo knyga II metams,
pusę premijos pripažinta Ladis-
lavui Ziupsneliui.

Nei III m. Skait. knygėlė nei
gramatika konkurso nelaimėjo.
Sulyg likusių premijų konkur-
sų komitetas skelbs naujus kon-
kursus.

Platesnes žinias iš konkursų
sekcijų posėdžių paduos pats ko-
mitetas.

("V. 2.")

IS PANEVŽIO,

Biržių valst.

Paskutiniu laiku Nausėdžių so-
džius sumanė išsikirstyti į vien-
sėdžius. Čia da nieko tokio ne-
buvo, išsikirstant, kiekvienam že-
mės prisiėmę gaut tiek pat, kaip
kad pirm turėta. Tas suprantama.

Bet dalykas ganyklose — jos vi-
są laiką ligi šiol buvo bendros vi-
sam sodžiui, o skirstanties į vien-
sėdžius, reikia ir jas pasiskirstyti.
Čia ir turėjo apsirėikšti stambųjų
ukininkų ir bežemių - grintelnin-
kų su mažesniais reikalų prie-
gynybė. Stambieji ukininkai sto-
jo už tat, kad ganyklos būtų iš-
dalytos pagal dirbamosios žemės
desimtinių skaičių, — mažes-
niai ir bežemiai - grintelninkai
užprotestavo, nes jie mažai že-
mės arba, pagaliau, jie visai ne-
žemės neturi — ne ką gaus ir ga-
nyklų; jie išstatė kitą skirstymosi
būdą: išsikirstyti ganyklas pagal
"dusų" skaičius kiekvienojo še-
imynoj — vistiek ar tai mažes-
niai, ar bežemiai - grintelninkas,
ar stambus ukininkas. Tam
tikslui jie padavė prašymą Pane-
vžio Tvarkomojono Komisijon.
Beto, jie prašė, kad grafo Tis-
kevičiaus žemė, kuri prieina prie
Nausėdžių sodžiaus, nebūtų pa-
duodama stambiesiems ukin-
kams, bet tik mažesniams ir be-
žemiams. Sulyg žemės Tvarko-
mosios Komisijos sprendimo apie
tą visą, prašyta nausėdžių rasti
jiems pranešti, o jei šio prašy-
mo žemės Tvark. Komisija ne-
įstengytų savomis spēkėmis risti,
prašyta dar, kad sisai prašymas
butų Komisijos nusiųstas į tam
tikrą įstaigą. Matysim, ką ata-
kys iš "ten".

J. Radviliškėnas.

IS "2.")

IS PANEVŽIO.

Panevėžyje buvo miesto du-
ma renkama. Mokytojų semi-
narijos vardu, kaippo jos atsto-
vas, buvo pašatęs savo kandida-
turą ir žinomasis lietuvių kal-
bos mokytojas p. Jonas Jablon-
skis ir laimėjo, nes tik du bal-
sų tegavo prieš. Taip ir tapo
dum dos patareju. Tiek daug bal-
sų niekas už save negavo. Nau-
joji demokratija pradėda ir čia
imti viršų: išrinkta daug naujų
žmonių.

("V. 2.")

IS GIRSUDŲ VALSČ.

Panevėžio pav.
Musų valsčiuje yra liandies mo-
kykla, Smilgių sodžiuj. Sausio
5 d. šių metų per valstiaus suėgė
vietinis mokytojas — lietuvis K.
Liudius pakėlė klausimą apie per-
keitimą to mokyklos į dviklasę
ir išaškino tokios mokyklos nau-
dinimą. Valstiečių įgalintiniai
(vybarni) atidėjo tą klausimą iki
kitam susirinkimui, kad jį geriau
apsvarstytų. Kovo 15 d., per
valsčiaus suėgą įgalintiniai galu-
tinai nutarė reikalauti nuo val-
džios leisti perkeisti viršinėtąją
mokyklą į dviklasę su amatinin-
kystės skyriumi.

Sukenietis.

IS "LU.")

IS KOVARSKO,

Ukmergės pav.
Kovo 27 d. atvyko į Pivaro kie-
mą žandarų oficerius ir suėmė
jau su didele malone ir už-

seniuką Pivarą 70 metų, jo duk-
terį, ant rytojaus nugalėpą į
Ukmergės kalėjimą. Neaplenkė
ir kitų kienų. Jieskojo ginklų
Rado vienas moteris, nes vyrai
seniai Amerikoj.

J. Kuzminis.

IS "2.")

IS KRUKŲ,

Sianlių pav.

Nociunų sodžiaus ukininkas J.
D., gerai įgėręs, nusipirko Joniškų
je per jomarką arklių, užmokėjo
brangiai. Išsilaivęs pamatė, kad
arklys visai nevertas užmokėtų
pinigių. Palaikęs arklių porą dienų

J. D. sugrąžino buvusiam
jam jo savininkui ukininkui K. U.,
bet jis arklio neprimė. Tada J.
D. padavė teisman K. U. Arklys
likęs be savininko atsidūrė pas
antstolį, kuris tur but daugiausia
toje byloje pelnys. Kas pralaimės,
turės antstoliui užmokėti už arklio
užlaikymą.

O musų ukininkai, kol sulauks
bylos galo, neteks nė arklio. Ir
pinigų gerokai prikišo. Vis tai
degtinės ir tamsumo darbeliai.

J. L.

IS "LU.")

IS UKMERGĖS.

Balandžio 6 d., vedant dviem
sargybiniams per mišką labai svar-
bių nusidėjėlių, pastarasis pabėgo
miske. Nors jam buvo ant ran-
kų uždėti retėžiai ir sargybinių
šaudė jį, bet visgi nepasisekė
sugauti jį.

("V. 2.")

IS UTENŲ,

Ukm. apskr.

Balandžio 2 dieną buvo val-
stiaus rinkinių suėgė. Pini-
gų rinkėjų, vieton J. D., išrinko
Adomą Liegų.

Zemietų viršininkai, gubern-
atoriaus vardu paprašius, kad val-
stiaus padidintų stačiatikių cerk-
vės kapus, 12 sieksnių ilgumo ir
5 s. platumo, visi vienu balsu
sutiko, tik paklausė raštininką,
ar nepyksių, kad žemės paims
iš jo daržo.

Paskui žemietis pasakė, kad
išrinktų vieną žmogų ir nusių-
stų Raseinių ir Saulių apskritin
prisižiūrėti, kaip ten sodiečiai
vienasėdžiais dalijasi; kelias bu-
siųs izdo apmokamas. Tokį pa-
siuntinį rinkti atsisakė. Girdi,
"kaip tik išrinksim, tai ir pini-
gai dėti reiks; rinkome žiemą,
kad pliantą paimtų, o ar paėmė?
Taip bus ir dabar. Nereikia.
Mēs iš gerų žmonių girdėjome,
kad vienasėdžiais niekas mūsų
nedalys"....

Valstietis.

("V. 2.")

IS SKUODO,

Tels. apskr.

Mūsų žmonės patįs gyvulių
nesipiauna, bet pauginę, par-
duoda. Prisireikūs gi, mėsa per-
kasi ant turgaus iš žydu, kurie
kokių pusgyvių prisipirkę, mėsa
kūsniais išnešioja ir išpardavi-
nėja. Ar mėsa sveiko gyvulių,
ar ji nekenkia valgytojų svei-
katai, to čia nėra kam žiūrėti.

Jei kartais policija ir nutverta
įtariamą pardavinėtoją, ir tai
niekias pasibaigia. Butų laikas
tokio didelio miesto, kaip Skuo-
das, valdybai pasirūpinti, kad
bent koks veterinarijos fcleris
peržiūrėtų mėsa.

Siltinė žmonės vis dar tebeser-
ga. Keletas jau pasimirė.

Pipiras.

broliams beturčiams apšvietimo suteikti.

Taip tati, susilaukę geradarių, suvedė savo vaikelius, kurie linksmi ir atsidėję ėmėsi darbo. Pirmia nemokėdami nei persigėmę, greit išmoko skaityti ir pakaktinai katekizmo pirmajai išpažintinai. Džiaugėsi tuo tėvai ir sakė valdžiai apie už laisvę. Bet...

IS BRESLAVO PAR.

Ušionių sūduon atleko kovo 14 d. vietinis antstolis Popov su sargybiniais ir urliadniku ir apniko Mikolą Bagdonavičių, kurio du vaikai ir dar keletas jo giminių mokėsi lietuviškai katekizmo, ruošdamiesi pirmojo išpažintinai. Pastatęs plikais kardais sargybinius prie durų, kad nieko neįleistų, patsai su urliadniku ir vienu sargybinu įėjo pirkion (tribon) ir ėmė gaudinti vaikus šaukdamiesi, jei nepasiskyrė pravarde. Vaikeliai nieko nebegalėjo atsakyti, vien tik pakėlė nebežmoniška klyksma, pirmą kartą pamatę tokį pliktą svetį.

Subėgo tėvai ir motinos savo vaikų gelbėti, bet jų vidun neįėjo. Kilo dar didesnis triukšmas, nes vaikai verkiant, prašydami, kad "Rachelių" verksmas. Niekas iš vaikų neįsiskyrė, antstolis pareikalavo trijų vyrų, kurie išsukė jami vaikų pavardes. Vaikų būta devynių, bet protokolau užrašė 21. Susiėmęs elementorius ir kelias maldaknyges, areštavęs mokytoją išvaziavo. Mokytoją buvo pasodinęs "šaltojoni", bet palaikęs keletą valandų, paleido, įsakymas per 10 dienų išvaziuoti, o jeigu neišvaziuotų, tai etapu išsisųs.

Praėjo tačias ir 17 dienų, o išsiųsti antstolis neatvaziavo; pasisakė neturįs teisės. Liko dar ir daugiau mokykelių; iš bendrosios išsiskyrė į mažus būrelius; bet šių jau nebeuor antstolis užpildinėti. Elementoriai, mat, ir maldaknygės tyli, juos areštuojant, o žmonės, kaip vienas, sukilo savo reikalą ginti ir augščiau teisybės įsikišoti.

Vaikeliai, verkdamie, išlydėjo savo mokytoją kalėjimui ir nusiskrido kitan sodzin mokslo įsikišoti. Ant rytojaus vėl suradė savo mokytoją, nebeuor jos paleisti.

Nors tai pirmi tėra metai lietuvių atgimimo Breslavo parapijoje, bet jau iš karto pasirodė giliai įsikėręsi savo senelių kalbos meilė, kurios nei plikas kardas neįveiks.

Krikščionys.
("V.")

IS SUVALKŲ GUB.

Suvalkų gub. užtvirtino "Savitarpinės Pašėlos Suvalkų Gubernijos darbininkų Draugijos" įstatus. Draugija susitversenapilė (Marijampolė), bet galės turėti skyrius visose Suvalkų gubernijos. Draugija rūpinasi šelpiti savo narius įvairiose nelaimingose atsitikimuose, platinti apšvietimą tarp narių ir ginti juos nuo skriaudimų. Prie draugijos gal prisidėti kiekvienas, kaip dvaro ir kaimo, taip ir miesto darbininkas, jeigu tik prisidės pildyti draugijos įstatus ir jeigu savo darbais nesirūpi trukdyti draugijos darbą.

IS DIDVYŽIŲ.

Balandžio 6 d. dvare prasidėjo visuotinis darbininkų streikas. Reikalauja išmokėti lig šiam laikui nuo pradžios metų neatduotą algą ir ordinariją ir prašalinti visiems įgirusį urėdą. Darbininkai laikosi gerai. Ponas nerimauja, buvo pas pavieto viršininką vargas pasiskųsti, turbūt nieko nepesė, nes ramūs streikai pripažinti ir valdžios.

Dvarokas.
("S.")

IS SKARDUPIŲ DVARO.

Vaitkabalų gmin., Vilkaviškio p. Šiomis dienomis Skardupių dvare "dirba" iš Maravilės dvaro viršų ant kučių. Kiek neprivarę ponas Funksas (savininkas Skardupių ir Maravilės) kol sujieškojo amatininką, kuris apsiimtų už pigiau, kaip kiti, jam tarsi uždėti pagal jo norą. Vieną surado: tas be pustrčio šimto rub. nedirba su savo darbininkais, antaras ir vėl tą patį jam pagieda. Bet galų gale surado kokį ten Stankovičių, kuris apsiėmė už 190 rubl. padaryti, kaip ponas nori, dar ir su savo darbininkais. Atėję su savo žmonėmis ir dirba;

žmonės moka po 60 kap. ant dienos. Neilgai trukus, jis apsižiūrė, kad jam riestai einasi, jau jis neisėina. Ką jis darys? Nuėina pas poną. Ponas jam leidžia darbininkus (kumecius), kuriems moka po 50 kop. ant dienos, ir savo valgyti turi darbininkai. Jau dabar mūs meisteris laimingas. Jeigu Funkso darbininkai gali dirbti už 50 k. per dieną savo valgyti, tai kodėl jo darbininkai už tiek dirbti negalėtų — manojai. Ir ėmęs sumazino savo darbininkams užmokestį ant 50 kap. Katrie nenorėjo nusileisti, tie turėjo eiti namon darbą pametę.

J. Sirskas.
("2")

IS PLOKSCIŲ.

Namiesčio pav.

Kovo 28 d. buvo valstiešų suėiga ir viršaičio rinkimai. Ukininkų susirinko 357. Kiek vėliau pribuvo dar 3. Pirmiausia viršininkas paskaitė apie Dumos atstovų atsikankymą pas carą, perskaitė jų kalbas, o paskui pranešė ir apie Bedelių Kunco užmūšimą.

Toliau liepė ukininkams išrinkti iš savo tarpo teisingą viršaičių. Rinkimai atsituvo baltioje betvarkėje. Į pirmus kandidatus buvo pastatytas A. Petraitis. Dauguma ėmė šaukti, kad nenorėtų "liuosininkų" (mat Petraitis padavė gyvenimą) ir jau pradėjo skirstytis iš rastinės. Bet viršininkas suėigė juos, aiškindamas, kad jei kas nenori Petraitio, gal mesti jam juodą kamuolėlį, o kas nori, turi mesti jam baltą. Petraitio šalininkai, gerai jau pasivašinti, pasinaudojo tuo sumišimu ir metė jam po 2-3 baltus kamuolėlius. Bet visas tas rupestis nieko negebėjo: Petraitis gavo tik 116 balsų už ir 259 prieš. Viršininkas susikaitęs visus kamuolėlius rado 15 balsų daugiau, negu buvo iš viso susirinkusiųjų. Paskui balsavo kitą kandidatą — Puidoką. Tas gavo 131 balsą. Suskaičius visus kamuolėlius, tuoj pat pasirodė 30 balsų mažiau.

Viršininkas, matydamas, kad žmonės neteisingai duoda balsus, pertraukė viršaičio rinkimus ir atidėjo kitam kartui. Per tuos rinkimus daugiausiai balsų gavo J. Tamosaitis, žmogus gan apsiavęs ir teisingas. Po pertraukos valstiečiai svarstė valstiešius reikalus. Buvo nutarta: 1) Likučius (nuo pošiū) 375 rub. padovanoti nariams "brigados" (taupomios) kasos. 2) Ištremti į Gudiją (ant poselenijos) du vagiu: Deglių ir Pranaitį.

A. Plikas.
("L.U.")

IS GIŽŲ.

Vilkaviškio pav.

Balandžio 11 d. buvo Gižų valstiešų suėiga, kurioje dalyvavo ir "kamisoriai". Pirmiausia "kamisoriai" perkontroliavo "Brigadą" (taupomąją) kasą, paskui balsiai perskaitė caro kalbą, sakytąją antstolui, ir plačiai paaiškino, kaip caras ir valdžia geri, kaip labai jie rūpinasi žmonių gerove ir kaip toliau stengsis su dums pagelbėti kaimo galinti pakakti valstiečių reikalavimus. Nekurie iš valstiečių labai pasipiktino ta jo kalba ir išrodė valdžios neteislingumą. Jie į akis "kamisoriui" pasakė, kad valdžia netik kad nesirūpina žmonių gerove, bet tik atžagariai, kuodaugusia stengiasi žmones išnaudoti ir savo gražiais prizadėjimais valstiečius priversti. Bet žmonės labai gerai pažįsta tuos prizadėjimus ir nelaukia nuo valdžios jokių malonių. Nors "kamisoriai" ir bandė visomis pajiegiomis pertikinti valstiečius, kad jie klysta, kad valdžia gera esanti ir tt., bet nieko tas negebėjo. Žmonės dar labiau ėmė rugoti. Tada musų "geradaris", matydamas, kad nieko neįveiks, pametė suėigą ir išėjo, nieko nepesė. Toliau vaitas perskaitė gubernatoriaus cirkuliarą apie švarumo užlaikymą, apie kovą su gyvulių ligomis ir tt. Pagalios pranešė, kad kasoje yra dar likusių nuo pereinųjų metų pinigų, ir kad tuos pinigus reikia paskirti valstiešius administracijai, bet tas klausimas liko neišspręstas, nes valstiečiai jau buvo išsikirstę.

Barsukas.
("L.U.")

IS LIEPOJAU.

1906 m. pabaigoje ir pereinųjų metų gegužės mėnesį policija su žandarmerija besidarbuodamas suėigė 5 mėnesius veikusių slapta spauštuvę, kuri apart atsikankymų spaudžino ir laikraštį "Soldat", ir prieganti "sužinojo" iš areštantų ir daugiau da organizacijos veiklesniųjų narių. Sumita tapo iš viso 35 žmonės. Teisė juos Rygos laikinis karo teismas ir tas "teismas" tęsė nuo kovo 31 d. lig balandžio 3 d. Vieno apkaltinamųjų byla dėlei jo ligos atidėta, prieš teismą stojos 34 ypatos. Jų jų pasmerkė: 8—15 metų katorgon, 1—12 metų, 1—10 metų, 11—8 metų, 1—6 metų, 3—5 metų, 1—2 metų, 8 mėn.; 8 — išteisino.

Istorija žinos, kad 1908 m. Rusijos patvaldybė kovo 31 d. — bal. 3 d. šventė savo reakcijos šventę.

Liepojuje tveriasi draugija važiuoti į Rymą raktams gauti nuo Dangaus Karalystės. Kai kurioms davatoms trūksta pinigų. Ant kelio reikia 70 rub. Viena moteris, 45 metų amžiaus per visą laiką susirinko 60 rub., kuriuos ir padėjo pas kunigą, o dar 10 rub. truksta; tai dabar bėgioja, gal kas nors paskolys 10 rub. Mažutis.
(("S."))

LIETUVISKŲ STIPENDIJŲ KLAUSIMAS.

Seniau baigiantieji Senapilės ir Suvalkų gimnazijas lietuviai gaudavo Maskvos universitete tam tikras stipendijas, po 360 rub. kiekvienas. "Vilniaus Žinios" (N. 66) pranešė, kad nuo pereinųjų metų jau nebegaudamas. Kiek mums žinoma, Maskvoj bent jau mesti jam juodą kamuolėlį, o kas nori, turi mesti jam baltą. Petraitio šalininkai, gerai jau pasivašinti, pasinaudojo tuo sumišimu ir metė jam po 2-3 baltus kamuolėlius. Bet visas tas rupestis nieko negebėjo: Petraitis gavo tik 116 balsų už ir 259 prieš.

Atstovai dabar įsiekio dokumentų, kuriais atsiėmus būtų galima pakelti šis klausimas. Nors stiliu būna stipendijas, po 360 rub. bendrosios bauriam surusino tikslui buvo įrengtos ir nemaža jo mis naudojosi visokių niekų, nors netaip jau jos svarbios musų visuomenės gyvenimui, tačiau verta būtų užsiimti šio klausimo ištirimu, nes jis dar kartą pakels paslapčius uždangalą, kuriuo musų biurokratai mėgsta uždengti nuo "nekantriosios minios" akių kai kuriuos savo "darbelius". "V. Žinių" suteiktąją žinę apie stipendijas aš galu štai papildyti. 1) Nežinau, ar tai apie lietuviškas stipendijas kalbama ar apie kitas, bet "Žinių" rinkinyje apie Maskvos universiteto stipendijas, pašalpas ir premijas štai ką randame ant p. 89—99, skyriuje "stipendijos, kurių paskirimas nepiguli nuo universiteto." "N. 220. Varšavos mokslo apskričio. Paskirimo metai (nenurodyti). Stipendijos didumas 360 rub. Jas paskiria Varšavos Mokslo Apskričio Globėjas. Jų skaičius mainosi".

2) Lietuviai šių stipendijų jau nebegauja. Tuo tarpu išdalyto dums atstovams Žmonių Apšvietimo Ministerijos samatoje 1908 metais, išlaidų skyriuje, 6 (Augštesniųjų mokyklų užlaikymas) ant p. 37 randame, kad ministerijos išlaidos 1908 metais įrokuota ir "to stipendijų Peterburgo ir Maskvos universitetuose Suvalkų ir Senapilės augintiniams—prigimtiems lietuviams". Sis įėjimas remiasi caro paliepinu lėšos 26 (irgučio 10 d.) 1866 m., kuris įtrauktas į Lenkijos įstatymus. Sioms 10 stip. skiriama į metus 3360; vienam studentui išpuola 336 rub.

Taigi pinigai stipendijoms skiriam, o studentai jų negauna! O rasi paskirtieji pinigai dabar apmėrimai kitam tikslui, negu ta ministerijos samatoje nurodyta? Tat būtų dar gražiau!

Sešėlis.
("S.")

"DAINOS" KONKURSAUS SCENINISKEIS VEIKALAMS.

Konkurso Komiteto nariai: pp. Leonas, Stokus, Galdinas, Dami-jonaitis, Lekiacas, išrinkti visuotinio "Dainos" susirinkimo sausio 22 d. š. m. išdėro šias maždaug konkurso sąlygas: 1) Konkursas turi nešioti "Dainos" vardą. 2) Konkursas priimami originalai ir vertimai. Tiems ir kitiems veikalsams skiriama po 2 premij. Už pripažintus vertais premijų bus išduota: a) už geriausiąjį originalinį 80 rub., už kitą 40 rub., b) už sekandįjį — pagyrimai; c) už geriausiąjį vertimą 25 rub.; d) už kitą 15 rub.; e) už sekandius du bus išduota pagyrimai.

3) Konkursas priimami veikalai dar lig dienos jo apgarsinimo nepasirodę nė ant scenos, nė spaudoje.

Sąlygos originaliniams veikalams.

a) Privalo būti parašyti prozoje, b) ne mažiau 3 aktų, c) ne daugiau 12 veikiančių ypatų, d) kad galėtų būti pastatyti prie vienos, ar dviejų dekoracijų, e) kad lošimas prasitęstų ne mažiau 3 valandų skaitant po 1/4 valandos antraktais.

5) Gelstina, kad a) įtampa būtų iš gyvenimo laudies, arba paliečiant dabartinį arba netolimos praeities gyvenimo apsrėiskimus, b) sulyg formos — komedija, arba lyriška drama.

Sąlygos vertimams.

Kas link įtampo ir formos sąlygų nestatoma; visame kitame reikia išpildyti reikalavimus 4, apie originalinius veikalus.

Pasarga. 1) Vertinai privalo būti iš originalo; 2) vertimas turi būti prisigustas su originalu.

Per du metus nuo dienos apskelbimo konkurso pasekinių, vien "Daina" turi teisę statyti ant scenos ir leisti kitiems premiruoti veikalus.

Tam tikslui "Daina" išleidžia (litografuoja ar spaudžia) apribuotą ekzemplorių skaitlį. Iš išrinktų pinigų už leidimus ir išparduotus ekzemplorius autorius gauna 50% nuo gryno pelno; pinigai išmokama kas 1/2 metų.

Pasarga. Po dviejų metų visos teisės priguli autoriui.

7) Laikas prisitimo veikaly (dviejose ekzemploriuose) ne vėliau lapkričio 1 d. 1908 m. Jeigu iš atsistų veikaly nė vienam ne būtų pripažinta premija, tuomet konkursas bus garsinamas iš naujo.

8) Konkursas pasekėms privalo būti apgarsintos, laikraščiuose ne vėliau sausio 1 d. 1909 m.

9) Prie atsistų veikaly privalo būti uždengtoje vokeje (konverte) pažymėtas vardas pravarde ir adresas autorius. Veikalas gis pseudonimu pažymėtas.

10) Veikalai siunčiami Kaunan, "Dainos" Valdybai su pažymėjimu "konkursui".

11) Ypatos išrinktos ir teisėjus konkursu neturi teisės dalyvauti.

12) Piniginė premija įduoda autoriumi tuomet, kuomet veikalas bus leistas statyti ant scenos tam tikros valdžios.

Konkurso Komitetas ir "Dainos" Valdyba.

Kaune.
("V. 2.")

PRUSŲ LIETUVIŲ BAŽNYČIOS IR MOKYKLOS.

Prusų vaikai pradeda mokyklą lankyti jau šeštus metus išėję. Taigi su tais maziukais valdžios išleistas įsakymas tiek teileidžia mokytojams lietuviškai kalbėti, kad mokinys mokytoją siek tiek suprastų. "Pamokyti" lietuvių kalbos mokykloje — astriausia užginta; lietuvių prigimtoji kalba yra tik įvedimas į vokiečių kalbą. Visų Prusų mokyklų tikslas yra vienodas — kuo-veikiausia lietuvių kudičius ištautinti.

Prie tikrojo lietuviškojo parapijos vardo pridėsiu ir vokiečiai iškreiptąjį, t. y. kaip valdžia tas vietas pravaržduoja, idant kiekvienas matytumėtė, kaip visa, kas tik lietuviška, čia yra naikinama. Parapijos įsteigimo metus padėsiu kabėse. Paduotasis mokyklų skaičius reikš vienas pradedamąsias: apie metų mokyklų skaičius, gimnazijas ir augštesnias mokyklas skyrium parasyšiu.

1. Kretingos parapija — Dt. Crottingen (1652 metais): lietuvių 2,800, vokiečių 1,400, mokyklų 8, mokytojų 11. Visose tebekoma lietuvių kalbos.

2. Dovių par. — Dawillen (1854 m.): lietuvių 2,600, vokiečių 550, mokyklų 8, mokytojų 9. Visose tebekoma lietuvių kalbos.

3. Kairių par. — Kairun (1904): 1,500 lietuvių, 200 vokiečių, 6 mokyklų, 6 mokytojai. Visose tebekoma lietuvių kalbos.

4. Karklių par. — Karkelbeik (1904): 1,825 lietuvių, 75 vokiečių, 3 mokyklų, 5 mokytojai. Visose tebekoma lietuvių kalbos.

5. Klaipėdos miesto par. — Memel (įsteigta dar prieš reformaciją): 17,500 žmonių. Reikia jų tarpe lietuvių, nesužinota; gali-ma skaityti 3,000.

6. Klaipėdos žemininkų par. (taip-pat įsteigta prieš reformaciją): 5,000 lietuvių, 8,000 vokiečių, 22 mokyklų, 39 mokytojų. Lietuvių kalbos tebekoma 10 mokyklų.

7. Nidų par. — Nidden (1854): lietuvių 400, vokiečių 800, mokyklų 3, mokytojų 5. Lietuvių kalbos tebekoma 1 mokykloje.

8. Plikų par. — Plicken (1891): 2,000 lietuvių, 800 vokiečių, 7 mokyklų, 8 mokytojai. Visose tebekoma lietuvių kalbos.

9. Priekulės par. — Prokols (1620): 5,000 lietuvių, 2,167 vokiečių, 15 mokyklų, 23 mokytojai. Lietuvių kalbos tebekoma 10 mokyklų.

10. Juodkrantės par. — Schwanitz (1775): lietuvių 75, vokiečių 350, mokykla 1, mokytojas 1. Lietuviškai tebekoma.

11. Vanagių par. — Wannagen (1903): lietuvių 1,986, vokiečių 528, mokyklų 6, mokytojų 8. Lietuviškai tebekoma.

12. Kalninkų par. — Kallningken (1677): lietuvių 300, vokiečių 1,150, mokyklų 2, mokytojų 4. Lietuviškai tebekoma.

13. Karklės par. — Karklen (1644): lietuvių 100, vokiečių 1,100, mokykla 1, mokytojai 3. Lietuviškai tebekoma.

14. Kintų par. — Kinten (1709): lietuvių 3,650, vokiečių 450, mokyklų 9, mokytojų 14. Lietuviškai tebekoma.

15. Riuglių par. — Rugeln (1900): lietuvių 700, vokiečių 300, mokyklų 3, mokytojų 4. Lietuviškai tebekoma.

16. Palaičių par. — Paleiten (1901): lietuvių 2,300, vokiečių 155, mokyklų 4, mokytojų 6. Lietuviškai tebekoma.

17. Pašylių par. — Paszieszen (1901): lietuvių 1,500, vok. 600, mokyklų 2, mokytojai 4. Lietuviškai tebekoma.

18. Ramučių par. — Ramuten (1901): lietuvių 1,200, vokiečių 800, mokyklų 5, mokytojai 7. Lietuviškai tebekoma.

19. Rusnės par. — Russ (1583): lietuvių 4,087, vokiečių 2,630, mokyklų 11, mokytojų 21. Lietuviškai tebekoma 5 mokyklose.

20. Saugų par. — Saugen (1844): lietuvių 3,500, vokiečių 2,000, mokyklų 9, mokytojų 17. Lietuviškai tebekoma 5 mokyklose.

21. Sakunų par. — Schakuhnen (1675): lietuvių 1,500, vokiečių 1,800, mokyklų 5, mokytojų 9. Lietuviškai tebekoma 2 mokyklose.

22. Verdainės par. — Werden (įsteigta valdant Albrechtui, 1511—1568): lietuvių 7,000, vokiečių 3,757, mokyklų 15, mokytojų 28. Lietuviškai tebekoma 7 mokyklose.

23. Vyžų par. — Wiesen (1857): lietuvių 3,000, vok. 1,850, mokyklų 8, mokytojų 13. Lietuviškai tebekoma 4 mokyklose.

24. Katyčių par. — Coadjuten (1568): lietuvių 1,320, vok. 1,710, mokyklų 9, mokytojų 15. Lietuviškai tebekoma 5 mokyklose.

25. Natkiškių par. — Nattkischken (1895): lietuvių 2,000, vok. 1,300, mokyklų 7, mokytojų 10, dar 3 mokyklose mokoma liet.

26. Argininkų par. — Argenningken (1902): lietuvių 400, vok. 1,700, mokyklų 4, mokytojų 6, lietuvių kalbos tebekoma.

27. Piktupėnų par. — Piktupoenen (1574): lietuvių 3,000, vok. 3,186, mokyklų 14, mokytojų 20, dar 4 mokyklose mokoma liet.

28. Plakių par. — Plaschken (1695): lietuvių 3,400, vok. 1,240, mokyklų 7, mokytojų 13, dar 4 mokyklose mokoma liet. kalbos.

29. Pokrakių par. — Pokranken (1891): lietuvių 1,000, vok. 1,000, mokyklų 2, mokytojai 4, dar mokoma lietuviškai.

30. Rukų par. — Rucken (1870): lietuvių 2,800, vok. 1,300, mokyklų 9, mokytojų 13, dar 4 mokoma lietuvių kalbos.

31. Tilzės miesto par. — Tilts (įsteigta dar prieš reformaciją, vadinas 13 amžiuje): lietuvių 500, vok. 3,300, mokyklų 8, mokytojų 74. Lietuviškai tebekoma.

32. Tilzės žemininkų par. — (Albrechtui valdant, 1511—1568): lietuvių 4,300, vok. 4,500, mokyklų 15, mokytojų 27, tikiai 3 mokyklose tebekoma lietuviškai.

33. Vilkiškių par. — Wilkischken (1561): lietuvių 1,750, vok. 1,970, mokyklų 8, mokytojų 11, dar 3 mokoma lietuvių kalbos.

34. Lauksargių par. — Laugszergen (1899): lietuvių 1,200, vok.

1,200, mokyklų 6, mokytojų 7, dar 2 mokyklose mokoma lietuvių kalbos.

35. Budviečių par. — Budwethen (1665): lietuvių 250, vok. 3,750, mokyklų 9, mokytojų 13, lietuviškai tebekoma.

36. Jurgaičių par. — Jurgeitschen (1845): lietuvių 1,500, vok. 5,010, mokyklų 12, mokytojų 17, lietuviškai tebekoma.

37. Kraupiškių par. — Kraupischken (1554): lietuvių 600, vok. 6,500, mokyklų 19, mokytojų 23, lietuvių kalbos tebekoma.

38. Laukininkų par. — Lenkeningen (1897): lietuvių 2,000, vok. 2,100, mokyklų 9, mokytojų 15, lietuviškai tebekoma.

39. Ragainės miesto par. — Ragait (1660): lietuvių 180, vok. 6,900, vok. 6,900, mokyklų 17, mokytojų 34, lietuvių kalbos tebekoma.

40. Sternų par. — Rautenberg (1853): lietuvių 300, vok. 3,650, mokyklų 9, mokytojų 12, lietuvių kalbos tebekoma.

41. Smaleninkų par. — Schmaleninken (1845): lietuvių 700, vok. 1,600, mokyklų 4, mokytojų 7, lietuvių kalbos tebekoma.

42. Zilių par. — Szillen (1629): lietuvių 1,000, vok. 6,500, mokyklų 11, mokytojų 21, lietuviškai tebekoma.

43. Žukų par. — Szuken (1900): lietuvių 1,000, vok. 1,300, mokyklų 6, mokytojų 7, lietuvių kalbos tebekoma.

44. Trapėnų par. — Trapponen (1902): lietuvių 100, vok. 1,900, mokyklų 3, mokytojų 5, liet. kalbos tebekoma.

45. Katmilzių par. — Wedereitschen (1902): lietuvių 900, vok. 2,100, mokyklų 7, mokytojų 9, lietuvių kalbos tebekoma.

46. Viešvilės par. — Wischwill (įsteigta Albrechtui valdant 1511—1568): lietuvių 1,150, vok. 2,140, mokyklų 5, mokytojų 9, lietuviškai tebekoma.

47. Kusų par. — Kussen (1586): lietuvių 150, vok. 5,200, mokyklų 11, mokytojų 17, liet. tebekoma.

48. Lazdinių par. — Lasdehnen (1578): lietuvių 1,724, vok. 6,800, mokyklų 14, mokytojų 22, lietuvių kalbos tebekoma.

49. Piltkalnio par. — Piltkallen (1582): lietuvių 40, vok. 9,960, mokyklų 14, mokytojų 30,

SANDAROS ŽINYCIA.

Washington, D. C. Čia likosi padėtas pamatinis akmuo Sandaros Zinyčiai, prie kurios pastatymo prisideda 22 Amerikos respublikos, o Carnegie davė \$1750000.

TORNADO.

Woodward, Okla. Šitose aplinkinėse 11 d. gegužio siautė tornado, kuris ne mažai nuostolių pridribo. Pražuvo prie to ir tulas žmonių skaitlis. Tornado perėjo teipgi per miestelį San Prairie, Wisconsin, Curtere gi likosi užmušta viena ypata, bet užtai materijališkai nuostoliai jos padaryti labai dideli.

13 d. gegužio per, Louisiana, Arkansas, Georgia, Iowa, Nebraska, Texas perėjo tornado, kuris daug nuostolių pridribo. Miestelis Gilliam, La, likosi veik suvisu išgriautas, o pusę gyventojų yra arba užmušę, arba sunkiai sužeisti. Gyventojų čia buvo apie 200 ypatų. Mieste Bollinger, La, 3 ypatos tapo užmuštos, o 9 sunkiai sužeistos. Lowjo tornado išgriovė daug farmų. Mieste Nevada, Ark., tornado išgriovė teipgi daug triubų. Mieste Leonard, Tex., jis išgriovė teipgi tūknamų skaitliu. Čia likosi užmušta viena moteriškė, o jos vyras mirtinai apkultas. Laikė tu vėtrų puolė smarkus lytus, nuo ko užgimę tvenai paplovė gelžkelius. Tvenai ypatą Nebraska daug nuostolių pridribo.

Omaha, Nebr. Sarpy pavietyj siautė 12 d. gegužio tornado, kuris daug nuostolių pridribo. Mažiausiai 12 ypatų likosi užmušę, o apie 20 sužeistų.

EXPLOZIJOS.

Wilkesbære, Pa. Kasyklose Lookout Colliery 12 d. gegužio atsitiko eksplozija, kurios septyni darbininkai likosi užmušti; sužeistų yra 12.

GAISRAI.

Deadwood, S. D. Veikvusiai išklegė miestelis Camp Creek. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant \$250000.

Winnipeg, Manitoba. Šitose aplinkinėse siaučia prairijų gaisrai. Išdegė jau 14 farmų miestose aplinkinėse.

Passaic, N. J. Sudegė čia, 14 d. gegužio, vieni namai. Sudegė 3 vaikai ir 2 moterys mirtinai apdegė.

Tanopah, Nev. Sudegė čia 20 krautuvų. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol. Cashean, Pa. Sudegė čia Lorenzo namai. Sudegė teipgi dvi ypatos, viena apdegė mirtinai, o vienos dar trūksta, kuri gali teipgi sudegė. Gaisras užgimė nuo liampos eksplozijos.

Omaha, Nebr. Sudegė čia įtaisai Omaha Packing Co. Nuostoliai gaisro padaryti siekia 500000 dol.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Muskogee, Okla. Netoli nuo čia, ant Missouri, Kansas & Texas gelžkelio susimusė du traukiniai. Prie to 3 traukinio tarnai likosi užmušti, o 15 ypatų tapo sužeisti.

Flora, Ind. Netoli nuo čia, gelžkelio traukinys užbėgo ant skersai kelio važiuojančio vežimo ir vežimą sudaužė. Iš buvusių jame žmonių — 3 ypatos likosi ant vietos užmuštos, o viena mirtinai tapo sužeista.

IŠ DARBO LAUKO.

Chicago, Ill. Sunkiųjų vežimų vežėjai rengiasi streikuoti, bet tas dar galutinai ne nutarta. Vežėjai reikalauja didesnių algų, bet darbdaviai nesutinka jų reikalavimus išpildyti.

Pittsburg, Pa. Fisch Coke Co. uždraudė savo darbininkams gerti svaiginančius gėrimus lygtai laike darbo, kaip ir darbą baigus.

Kansas City, Mo. „Sustreikavo“ čia darbininkai alaus leidyklų. Dabar prasidėjo tarybos tarp darbininkų ir leidyklų delegatų.

Cleveland, O. Nesutikimai tarnaujančių ant čianykščių gatvių karų su kompanija atiduoti.

Springfield, Ill. Prasidėjo darbai visose Illinois anglų kasyklose.

Springfield, Ill. Prasidėjo darbai visose anglų kasyklose valstijoje Illinois. Kasyklos čia stovėjo nuo 1 d. gegužio.

Guthrie, Okla. Čianykštė legislatura užgryrė teises, sulgy kurių, visi pramoninkai turi darbo komisoriui suteikti kuo teisingiausias kas metų atskaitas ir kad darbininkų algos būtų reguliuojamos sulgy darbdavių pelno. Tokių teisių reikalavo čianykščių darbininkų organizacijos.

Kansas City, Mo. Sustreikavo čia darbininkai alaus leidyklų. Streikuoją 800 vyrų. Darbininkai nenori priimti naujų kontraktų. Jie reikalauja po 1 dol. sanvaitę daugiau, bet darbdaviai ant to nesutiko.

Pittsburg, Pa. Santaikos teismas nusprendė, jog gatvinių karų kompanija gali numazinti tarnaujantiems algas po 1/4, už valandą. Ji norėjo numazinti ant 1c.

Pittsburg, Pa. Iš palengvo prasideda darbai geležies dirbtuvėse. Pereitą sanvaitę Carnegie Steel Co priėmė 500 naujų darbininkų. Pradėjo dirbti geležies dirbtuvės ant 33 ir 29 gatvių. Dirba jau ir Carter Iron Works dirbtuvės; Jones & Langhin Co. priėmė prie darbo daugiau darbininkų.

Beaver Falls, Pa. Čianykščios Armstrong Coke Co. dirbtuvės, dėl mirties, savininko, nes dirbo pereitos sanvaitės antradienį.

Brookwayville, Pa. Čianykščios Machine Battle Co. dirbtuvės bus padidintos; paskui priims daugiau darbininkų.

Tyler, Pa. Buffalo ir Susquehanna Co. neapbružiuotam laikui uždarė savo kokso pečius. Dėlto 1000 darbininkų neteko darbo.

Greenburg, Pa. Čianykščios stiklo dirbtuvės likosi atstatytos; jose neužligio prasidės darbai. Pirmą tose dirbtuvėse dirbo 350 darbininkų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

FANATIKAIŠ BUVOM IR ESAME.

Fanatizmas yra tai matymas vienos vien reikalų pusės, nesuapratimas, jog apart tų reikalų gali būti dar kiti draugijai reikalingi. Fanatizmas, koks jis ne būtų, ar tai tikėjimasis, tautiškas, ar partiškas sukinėjasi siauriose rubežiuose, nors gyvenimas rodo daug platesnį horizontą. Fanatizmas daug mums blogo padarė, ne mažai mums blogo daro ir dabar. Todėl kiekvienas fanatizmas yra negeistinu apsiereikimu tautos gyvenime, nes tautos reikalai gana platus.

Ne sieksime toliaus praecities, pakaks peržiūrėti kad ir paskutiniuos apsiereikimus Amerikos lietuvių gyvenime. Pamatysime lengvai, kiek mums blogo padarė mūsų fanatizmas. Jis mums neleido žengti ir platesnius laukus, ne leido mums rūpintis visų lietuvių reikalais, vertė mus darbuotis siauriose partijų rubežiuose. Neseni dar laikai, kada kiekvienas nupeikimas kunigo blogo darbo buvo laikomas bedievyste; po neva bedievystės skraiste kunigai slėpė blogus, peiktinus savo darbus, nieks prieš kunigo darbus lupę ne dryso atverti. Bažnyčia ir kunigas buvo viskuom, kas to ne norėjo pripažinti, buvo priešus net bet bažnyčios, bet ir dievo. Teip vienok amžinai trauktiesi negali, nes monopolijų draugija ilgai kėsti negali. Ir ištiko nekentė.

Atsirado kunigų priešai. Bet ir jie buvo toki jau fanatikai, kaip ir kunigai. Ir jiems fanatiški persitikrinimai neleido plačiau įsivietuoti reikalus pažūrėti. „Kaip kunigai, atsiekimui savo mierų ne visada prisilaikė teisybės, teip jau į myniojo ir jų priešai fanatikai. Atsirado net specialistai — laikraščių korespondentai aprašanti ir cenzuruojanti kunigų pamoksus. Prižiurėjimas geras dalykas, jei juo prižiurėtojas prisilaiko teisybės. Pas mus vienok teisingumas menką rolę. Nezinome, tikrai, bet manome, kad nebuvo

dar aprašyto kunigo pamokslas, kuriame jų priešai ne būtų iškreipę pamokslus žodžius. Mat mums rodėsi, kad pažeminimui kunigo gamina, kad ir iš molo pasinaudoti, jeigu mejas veda mus prie mierio. Nebuvo leisto ir ne leisto doros, ginčio, kurio kovoje su kunigais ne būtume vartoję. Mums pakako, kad įnagis veda mus prie tikslo. Tame dar nebutų tiek blogo, jeigu kiekvienas prasilenkiantis su dora darbas ne demoralizuotų visos draugijos. Mės turėjome progą rinkti greitai vaistus nieko bendro su dora neturinčios sėjos sėklos. Ir ištiko, kaip iš Pandoros ragas pasipylė melagingi aprašiniai kiekvieno kunigo darbų, net privatisko jų gyvenimo. Melas vienok, vistiek su kokių mierių jis platinamas, naikina užsitikėjimą. Tas greitai pas mus ir pasirodė, o vienok ypat mus laikraščiams nesunkiu buvo tą užsitikėjimą palaikyti, nes mūsų žmones spaudintam žodžiui teip tikėjo, kaip Evangelijai. Jeigu tas užsitikėjimas laikraščiams šiandien išnyko, tai kulti daugiausiai nesilaikanti teisybės laikraščių padėtojai, jų korespondentai. Jie mat nenori suprasti, kad ne vien jie turi tiesą rašyti į laikraščius, bet melagingas žinias ne tik gali, bet privalo taisyti kiti. Ir ištiko teip ir daro. Retai pasitaiko laikraščiuose korespondencijos, kurių netaisyti kiti. Prasideda terlionės, tušti ginčai tarp korespondentų ir jų žinias taisyti. Tos terlionės užima laikraščiuose vietą, ne duoda užsimti svarbesniais reikalais, o kas svarbiausia — jos naikina žmonių užsitikėjimą laikraščių teisingumui. Tas yra blogu, nors teip ginčiai šaknis įleido mūsų laikraštyje, kaip niekur kitur.

Tautiečiai elgiasi teip jau. Jie, apart tautystės, kalbos ir papročio nieko daugiau nemato, o vienok ir su tautyste rišasi daug ir labai daug kitokių reikalų. Norint tautos reikalus pastatyti ant tvirtesnį pamatų, būtina reikia aprūpinti visus tautos reikalus, viską atskandinti sutvarkyti. Kaip kunigai, jų priešai, teip ir tautiečiai, atsiekimui savo mierų, teipgi nevisada prisilaiko teisybės, o tas, kaip sakėme, naikina žmonių užsitikėjimą, o be žmonių užsitikėjimo negalima paramos jų laukti.

Paskiausiai atsirado pas mus socialistai, su augėtais šauksmais ir žadėjimu: lygybės, brolystės ir vienybės, bet ką daryti, kad ir tie šauksmai jų eilėse ne išnaikino fanatizmo, o su juom negalima ne vieną iš tų augstų šauksmų įvesti gyvenimui. Apart fanatizmo dar mūsų tarpe išsivyspato ant pirmos vietos statymas savo ypato, savo darbų, nekenkimas kritikos, nors ji būtina reikalinga, nes kiekvieną sumanytą reikia iš visų pusių, o ne iš vienos, kam nors patinkamos gvidenti. Bet to ne leidiu. Mums daryti vienpusiškumą ir siauras fanatizmas, garbinimas savų paties ir savo nuomonės. Tos mūsų silpnybės ir gimdo visus tuos tuščius ginčus ir vaidus, laistymus iš tuščio į sausų mūsų laikraščiuose. Tas yra labai blogu, su tomis silpnybėmis netoli nužingsime, reikia jas naikinti visokiais būdais, ypat reikia naikinti priežastis mūsų fanatizmo ir vienpusiškumo.

Svarbiausios priežastys palaikančios tą mūsų eilės fanatizmą yra — vienpusiškai, arba kartais ir visai menkai išlavintas mūsų protas, stoka tikro apšvietimo. O vienpusiškai apšviestas žmogus negali plačiau protauti, griebiau arčiausius dalykus ir vien apie juos sprendžia, net su tais arčiausiai stovinčiais besiribiančių, bet jau toliau stovinčių ne mato.

IS CHICAGO, ILL.

Sulyginus šių metų lietuvių veiklą su pereiniais metais, pasirodo, kad šmet lietuvių veikla labiau. Kalbėdamas apie veikimą, manau veikimą žmonių nandai, t. y. veikimą, kuris kelia žmonių skaitymus prelekcijų, rengimus sceninių perstatymų, muzikališkų vakarų ir tt.

Pirmiausiai paminėsiu, kad šioje žemėje parengė, apart „Aušros“ draugystės, dar ir kitos dvi draugystės prelekcijas, nors, žinoma, ne tiek daug kiek „Aušra“. „Aušros“ draugystė parengė iš viso 13 prelekcijų; Jaunų Lietuvių Klubas, rodosi, 2 ar 3; „Lietuvos Ukininko“ draugystė irgi, rodosi, 2. Taigi, visgi atsibuvo pereitą žiemą ne mažiau kaip 17 prelekcijų. Gana šaunus skaitlis, o kiek man teko patėmyti, tai žmonės lankosi ant prelekcijų su noru,

nors ne visos prelekcijos ir užgrynėdamos klausytojus. Užtai, manau, kad ant to atkreips draugystės priėmimą atidžiai ir ateinančią žiemą parengs daugiau prelekcijų ir, gal, geresnių, sist. natyškų. Butų puikus dalykas, jeigu, ateinančią žiemą atsibūtų kas savaitę prelekcijos, jeigu ne vienų, tai kitų vietų; juk žmonių yra daug.

Antras dalykas — tai sceniški perstatymai. Perstatymų buvo šią žiemą irgi daugiau negu seniau, ir tai daug geresnių. Be abejonės, prie šito veikimo prisidėjo daugiausiai darbas p. M. Petrausko, ir jeigu p. M. P. nebutų atsilankęs Chicago, mės, chigagiečiai, netik nebutume matę du kartu ant scenos operetės „Kam, ir Mal“, netik nebutume girdę tokį didelį, gerai išmokintą chorą, netik nebutume išmokę lietuviškų šokių, bet nebutume matę ir kitų perstatymų, nes tikrai saumylstės noras pasistatyti save veikėju aktyvūs žmonij, privertė ir kitus rengti perstatymus; sumanė neapsileisti ir tokiu būdu dėjo pastangas, kad neliktų užpakalį, rengė perstatymus ir organizavo chorą. Nors tasai lenktyniavimas pagimdė daug klūčių, pagimdė nesuapratimus, ypat per netaktišką veikimą kaip kurių ypatų, vienok gi žymė tiks kad šioje žemėje padaryta ir prie tokių aplinkybių ir sąlygų gana daug, daugiau negu kitados.

Paskutinį perstatymą šitame sezone duoda naujai susistvėrusi Muzikališka Lietuvių draugystė „Birutė“, vedama p. M. Petrausko. Ir šita nauja draugystė duoda iškarto ne jėb kokį perstatymą ir ne jėb kokio svietinėj, bet stato ant senos žemkainio melodramą „Birutė“, sukomponuotą p. M. Petrausko, International Theatre, kampas Washab ave. ir Hubbard Court. Draugystė stato veikalą ten, kur italikos ir angliskos operų trupos nesibijo duoti perstatymus. „Birutė“ bus statoma 31 d. gegužio, 8:15 vak. Be abejonės, bus tai puikiausias perstatymas šios žiemos, ir lietuvių, duodami šitą perstatymą toje svietinėje, be abejonės, nemažai pakils svietintaučių akyse; net ir dabar jau kviečia lietuvių dalyvauti rengiamose anglų parodose ir vakaruose. Mat ir svietini pradeda matyti, kad mės dirbame ant kultūros dirvos, kad ir mės galime būti lygus su kitais ir reikalaujame tų pačių teisių kaip ir kiti. Bet įgyti vardą tarpe svietinių gali lietuvių tikti dirbdami, atlikdami praklinius darbus. Tušti besigyrimai nepakels žmogaus kitų akyse, bet vien darbas. Tą turėtų ir lietuvių atminti. Ir pareikia kiekvieno Chicago lietuviu ten būti, atsilankyti ant „Birutės“ draugystės rengiamo vakaro, nes atsilankydami, netik patys įgautų geresnį supratimą apie dailę, pasiimktyt, bet ir pasirodyt svietiniams, kad ir lietuvių moka branginti ir remia augštesnius siekius, o kartu palengvintų naujai draugystei ir tolesnį besidaravimą. Reikėtų lietuviams atminti, kad tokis perstatymas kasuoja ne kelias dešimtis doliarų, bet mažiausiai apie 400 dol. Lietuviai, jeigu jūs neatsilankysite ant šito perstatymo, tai ar jūs galite laukti, kad draugystė rengtų jums kitą tokį perstatymą? Ar galite reikauti, kad rengėjai dėtų ant to savo spēkas, savo laiką ir ant galo primokėtų dar kelias dešimtis ar kelis šimtus doliarų? Užtai lietuvių tvertikės ištikrųjų darbo! Ne tuščias besigyrimas, bet darbu kovokite už savo teises, nes tik tai tokiu būdu jūs pakilsite. Ir jeigu jūs pripildysite svietinai ant šito perstatymo, tai rudenyje, manau, galėsite pamatyti ant scenos lietuvišką operą. Rinkite gerus darbus, o beremdami juos, pats pakilsite augščiau.

Prijaucias.

2 d. gegužio tapo suvažinėta gelžkelio traukinio Barbara Simliutė. Palaidota 5 dieną su bažnytinėmis apeigomis. Vėlionė metai kaip iš Lietuvos. Paėjo iš Jonišio, Kauno, gub. Turėjo 27 metus. Prie pascipinųjų draugysčių neprigulejo, buvo prisirašęs prie 37 kp. L.S.S. kuri nupirkokvietų vaikina. Ant kaspino buvo ant vienos pusės parašas: „auka kapitalizmo“.

Vėlionė paliko Lietuvą seną motiną ir du brolius, ir čia Amerikoje paliko brolių ir seserį.

J. D. ti.

Pietinėj miesto dalyj lietuvių supratimas stovi ant žemo laipsnio (turbut ne visų? Red.). Čia didelė dalis yra sulenkėjusių. Pas tuos nerasi nė lietuviškų knygų, nė laikraščių. Tie lenkberniai nerori nė kalbėti lietuviškai.

Čianykščiai lenkberniai pradeda tverti kokią ten „lietuviško princą“ namų statymo korporaciją. Nors ji susideda iš lietuvių ir vardą lietuviško „princą“ nešioja, bet joje kalba vartojama ne lietuviška, tik lenkiška ir pagarsinimuose jos vartojamas koksai ten lietuviškai lenkiškas žargonas. Į tą korporaciją priguli keletas dešimčių lietuvių, o lenkų gal vos keli. Todėl tokio lindimo į lenkų kailį pats lenkai juokiasi išvis lenkbernių.

Barškalas.

IS CARNEGIE, PA.

Čia gyvena diktas lietuvių burelis, bet jų supratimas, dėl mendo apšvietimo, stovi žemai. Čia, rodosi, yra lietuviškios draugystės, bet joms mažai rupi žmonių gerovė. Nors čia gyvena jau porą metų, bet dar negirdėjau, kad būtų parengtos kada nors prakalbos (prakalbos, jeigu jos gerai parengtos jeigu kalbėtojai prisirengę ir išmano daugiau nesusiūsiu, svarbią lošią rolę, bet pas mus tokios retai kur būna: kalbėtojai tankiausiai kalbės be jokio prisirengimo, kai lės į nasrus atneša, apie tą, ko pats nesupranta. Iš tokių prakalbų teipgi ne daug buvo naudos. Red.). Laikas jau ir mums pabusti iš miego. Gyvenimas mūsų šaukia į darbą. Kas ne dirba, tai dirbanti mynioja, kas apsilėdžia, tą kiti išnaudoja. Kelkimes todėl iš miego, stokime eilėse kitų pabudusių tautų, nes kitaip, kiti mus užstels, sumynios! Kam mes jiems keli užstojame! Kas nori gyventi, tas turi vertu gyventi pasirodyti. Ant vietos nieks stovėti negali, jeigu visas svietas žengia pirmyn!

J. Subatels.

IS HOMESTEAD, PA.

Per pasidaravimą tų apsišvietusių draugų, likosi čia suverta kuopa Lietuvių Socialistų Sąjungos.

Gegužio 3 d. padarėmės susirinkimą. Žmonių priešo atsakantis skaitlis. Dr. L. Verbluėvičia atidarė susirinkimą ir paaiškino jo mierius.

F. Bagočius savo ilgoje kalboje aiškino dabartinį darbininkų padėtinį, jų vargus po kapitalistų jungu; aiškino, jog nuo jų pripaundos galima apsaugoti tik per apšvietimą ir vienybę, skaidinymą laikraščiu; jog tik socializmas tegali sutraukti tuos retezjus, kuriais kapitalistai surašioja darbininkus. Deklamavo eiles M. Kvedariūtė iš Pittsburgho, teipgi Zof. R. Sirvinskiūtė; drg. Sabulis ir Vainoras padainavo Marselietę ir keletą darbininkų dainų.

Aukų surinkta \$18.00, kurias paskyrė: \$5 uždengimui išlaidų, pusę likusių L. S. D. P., o kitą išleidiu socialistiškų knygų, apšvietimui darbininkų.

Čianykščiai lietuvių ilgus laikus buvo tamsybė, buvo atsidavę kun. S. Cepanoniui globai. Jam socializmas rodėsi priešingu dieviui; jo pasekėjai gaudina net išvijimu nuo darbo tų, kurie prisirašys prie L. S. S. kuopos. Išgirdęs apie susitvėrimą kuopos kunigas S. Cepanonis antrą nedėdienį keikė cecilikus, bedievius, vėlnio tarnais juos išvadino.

Ten buvęs.

IS BALTIMORĖS, MD.

13 d. gegužio vietinė lietuvių tautisko knygyno administracija parengė prelekciją lietuviškoje svietinėje ant Barre gatvės.

Prelegentas V. Nagornoskis kalbėjo 2 atvėjuose iš lietuvių istorijos, apie viešpatavimą D. L. K. Mindaugio. Gana plačiai ir suprantamai išgulė lietuvių karus, su kuom jas vedė ir dėl ko. Prelekcią tesė porą valandų su vienu pertrauka.

Is pradžių ir pertraukoje lietuviškas choras, po vadovystės Petraičio, padainavo „Marsalietę“, „Didę garbę jums“ ir „Lai gyvuoją sveiks“.

R. Karaliūtė deklamavo: „Ateis laikai“, „Suo ir gaidys“ ir „I darbininkus“.

Žmonių prisirinko apie pusantro šimto, visi užsilakė gražiai, ko kitais kartais ne budavo; visi klausė ir paskui ne vienas kalbėjo, kad norėtų išgirsti ir daugiau tokių prelekcijų. Antra prelekcią bus teip

gi, tik laikas da nepaskirtas. Prelektuotoj žada but A. G. Tema bus — Apie socializmą. Geistina kad klausytojų daugiau susirinkty. Dabar nors buvo garsinta, kad

prelekcią bus nauda knygyno, bet visgi vos į pusantro šimto lietuvių prisirinko. Merginoms ir moterims knygynas atidarytas kas petyčia.

K. A. sekretorius

K. Baltrušaitis.

IS PHILADELPHIA, PA.

10 d. gegužio prasidėjo čia L. S. S. A. metinis susivažiavimas. Posėdis likosi atidarytas 9 val. ryto. Prieš piet, po nepaprastų ginčų, išrinkti susivažiavimo viršininkai: pirmasėdžiu išrinktas Sukis, jo pagalbininku Parvis; sekretoriais Bagočius ir Bernotas; raštų vedėjais — Antonov, Dubas ir Stanelis. Pirmą dieną nieko svarbaus nenusprendė. Traukėsi vien asabiski ginčai ir užsipuldinėjimai. Po pietų traukėsi klausimas suspėdavimo pirmosios L. S. S. kuopos. Barnij buvo daugiau, negu reikėjo, o visgi tą dieną ir tas klausimas likosi neišspręstas, atidėjo jį ant rytojaus. Gal kitą dieną darbas eis geriau. Dėl barnių ir tuščių ginčijų daugelis delegatų išsitarė, kad geriau važiuoti namon, negu užsimti nevaisingu darbu. Buvo ir prakalbos. Antonov kalbėjo apie revoliuciją, o Bagočius apie socializmo principus, jų naudą ir jo pasekėjų veikimą. Račiūtė kalbėjo apie reikalą moterims suverti santūngą. Padainavo dar kelias dainas ir išsiskirstė.

11 d. gegužio buvo svarstyta apie 1 kuopos reikalus. Bet teipogi nieko nenutarta. Toliau kalbėta apie išbraukimą 13 kuopos. Pasirodė, kad 13 kuopa nelegališkai išbraukta, todėl ją priėmė atgal. Rezoliucija pirmos dienos (10 gegužio) pra-puolė, nežinia kas ją pašlavė, bent teip pasakoją susirinkę.

1 kuopa turi daug priešių, kaip antai: Baltimorės, Massachusets valstijos delegatai, teipgi 10 kuopos eina už centro viršininkus ir galima tikėtis, kad liks tas pats savorankiškasis sekretorius. Po pietų bus svarstytas reikalas 1 kuopos, ar ji susivienys, ar atsiskirs. Jan veik dvi dieni traukiasi vadaid pagimdyti Dubicko, Baltrušaičio & Co.

4 posėdyj teipgi buvo svarstoma apie 1 kuopą. Išreiktas papeikimas centrai, nors ir priešų buvo gana. Delegatai yra 44. Baltrušaičio ir Dubicko šalininkų yra 27 — 30, o Bernoto su Žagaru 13 — 15, o kaip kada pasirodė jų daugiau. Iki šiol nieko svarbaus nenuspręsta, o taryboms liko jau tik viena diena. Daugiau buvo tuščių, biaučių polemikų ir ginčų, negu rimtų svarstymų.

Per dvi dieni išristas reikalas 13 kuopos. Ji likosi prie sąjungos ir pirmoji kuopa vėl susivienijo.

Penktoje posėdyj skaityta tik protokolai pereinę posėdyj; kitos vietos likosi perleistos. Toliaus skaitytas buvo raportas turtų peržiūrėtojų. Iš jų raportų matyt, kad sąjungos turtas susideda iš 143 dol. 39 c. Rodosi, kad susivažiavimas trauksis visą sanvaitę, bet nežinia, ar delegatai sutiks. Valdžbos rinkimas, tame ir „Kovos“ redaktoriaus, gal eis per referendum. Nieko nenuveikta, nieko veiklesnio nenutarta. Nežinau, ar visada toki nevaisingi susivažiavimai buva. Daugelis delegatų, dėl neatsakančio veikimo, iš posėdžio išėjo, terp tų ir Drė. Želvienė.

Delegatas.

IS EURECA, CAL.

Darbai šitose aplinkinėse eina pusėtinai; iš kitur atkale, nors sunkiai, bet darbą gali gauti. Mokėstis nuo \$2.00—3.00 už dienos darbą.

Lietuvių yra čia viena šeima, o pavienius bus 18 vaikinių ir 3 merginos, visos neseniai priburios. Bet čianykščiai lietuvių iki šiol nepasirodė su svarbesniais, visuomenės ir savo tautos labui darbais. Tikimės, kad jie ne panorės apsilieiti kitų vietų lietuviams ir pradės teipgi darbuotis savo tautos labui.

T. G. S.

Na, bet tų nekaltų sutvėrimų nekiudydys, kunigai gali mane dar išvadinti išvirkėliu, viliojotoju svietimų pačių, atspiraus, klebonijų gspadinių...

Kur man nuskurusiam, alkanam žurnalistui flirtuoti su klebonijų panelėmis, yra kam jas laiminti...

ATSIŠAUKIMAS I MOTERIS. Jau kiek laiko atgalios mūs Lietuvačių Apšvietos Draugystė Brooklyne, N. Y. savo susirinkimuose svarstė reikalingumą moterų organizacijos — Sąjungos,

kurios tikslų būtų apšvietimas tarp savęs ir platinimas apšvietos tarp mūsų nelaimingų seserų, tam tikrais parupintais lapeliais, knygomis, prakalbomis, gvidenant moterų klausimą ir jų gyvenimą; tokiu būdu prirengti jas prie dalyvavimo visuose dalykuose ir prie atgavimo savo žmogiškų teisių. Tą atradome butinai reikalingu.

Su šiuo mieriu išsiuntinėjome atsišaukimus per laiškus, ant ko gavome širdingus pritarimus ir paraginimą, kad kuoveikiausiai įkūnytume mūsų užmanymą.

Matydamos, kad atsiliepusios draugės nori kuogreičiausiai, suvienyti spēkas, imtis darbo, nutarėmės susaukti moterų susivažiavimą pirmoje pusėj berželo mėnesio Brooklyne, N. Y.; vietą ir dieną pranešime vėliaus.

Moterys, kurios pažįsta ir atjaučia sunkų moteriškės padėtinį netik šeimynoj, bet ir draugijoj, ypatingai dabartės, kada kapitalizmas viešpatauja, suverždamas visą sunkenybę ant moteriškės sprando, privalo vienytis ir suvienytomis spēkomis išjieskoti priežastį šitos moterų sunkenybės ir stengtis pašalinti ją.

Neturime laukti, neturime tikėtis, kad gal kada pats per save įvyks toks surėdymas, kada moteriškė turės žmogaus tiesas; nes jei ji ir turėtų jās, o nepažintų jų, arba nemokėtų iš jų naudotis, tai bus tik vergė, kaip lig šiol kad buvo.

Sesers! nelaukime sudėję rankas iki vyrai mums iškovos lygias teises, neš istoriją liudija, kad „viltis kiekvieno pavergtu luomo turi būti savyje“. Nepavėskime savo reikalų kitiems aprūpinti, bet rupinkimės pačios; tą galime geriausiai padaryti susivieniję.

Taigi draugystės ir pavienės draugės, apsarstykite gerai šitą reikalą ir prisirengkite prie susivažiavimo, ktr galėsimė išdirbti savo darbai programą ir susiorganizuoti. Nepalikite svarstymą iki susivažiavimui, bet prisirengkite iš kalno, kad būtų galima greičiau ir tvirčiau darbą užvesti; ir nepamirškite, kad pasekmingumas susivažiavimo ir organizacijos priguli nuo visų pačių.

Draugės, turinčios kokius patarimus arba norinčios ką daugiau patirti link šio dalyko, malonės kreiptis šiuo adresu: Miss M. M. Rice, General Delivery, New York, City.

Užkviečiame visas moterų draugystes prisijusti savo atstovus; teipgi ir pavienės moteris, norinčias prisidėti prie to teip kilito, nors sunkaus darbo, kviečiame visas dalyvaut susivažiavime.

Vardan Lietuvaičių Apšvietos Draugystės

Komitetas.

Mažas Feljetonas.

Geriau grįšime prie kelionės. Kunigai nori pagarbinti popiežių ir nieko čia stebėtino nėra, mes tik galime jiems pasakyti: — Laimingos kelionės. Bet jie išgalvojo tą pagarbiniam ir kelionę sukūsti su tėvynės meile...

— Ligšiol, girdi, pasaulis beveik nieko nežino apie lietuvius, o mes norime, kad ne tik žmonės žinotų, bet ir asilai, kad yra lietuviai tauta. Ir mes tą padarysime. Bėdieviai ir socialistai neriasi iš kailio, nori: neva apšviesti lietuvius ir tokiu būdu pastatyti juos ant lygios pėdės su kitomis tautomis. Kvailiai ir mulčiai socialistai ir bėdieviai, kiek metų jie jau dirba, o ar daug naujos yra iš jų darbo? Tik žmonis tvirkina, žiūrėk, čia neišvengiamai prieš dvasiškų ganytojų kėpurės nusiūti ir jiems rankos pačiuoti. Ne, mes dvasiškiesiems kitaip tautą išgarbinsime svetimaus akyse, mums nereikia metų, mes per kelias dienas atliksime tą sunkų darbą. Užteks nukeliauti Ryman ir Lietuvą visi žinai. Mes karštai mylime tėvynę ir todėl keliaujame Ryman. Už tą ateinančios kartos turės mums paminklus pastatyti...

Tikrai lengvas budas duoti žinoti pasauliui apie Lietuvą. Ir kas Lietuvą išgarbins? Davatkos!

Kunigėliai surinks vieną, kitą dešimtį davatkų, nuveš Ryman ir Lietuvą bus žinoma visam pasauliui.

Stebėtina, kokios tos davatkos patrijotės! Kaip jos myli tėvynę.

Tik aš iš anksto jau nerimauju už tas patrijotes. Juk nevienu jų gali iš proto išeiti, pamąčius viešpatį popiežių, jos juk labai ekzaltuotos!

Lai kunigai pasirūpintų vietą bepročių ligonbučiuose!

O kas nesutinka su šia kelione, nors per pusę lupų prieš ją išsitaria, kunigėliai šaukia.

— Bėdievis, parmazonas esi!

— Išgama, tėvynės nemyli.

Ir pirmieji Vilniaus „Vilties“ su žinomu redaktoriumi veikėju kunigu Tumū ir šaukia į tą kelionę.

— Kaipgi, kaipgi, panie, be kelionės negalima, reikia, reikia važiuoti, — agituoja Tumas.

O p. Smetona, antrasis „Vilties“ redaktorius, įsilydijusiomis akimis žiūrėdamas į kunigą Tumą, plonu balseliu pritaria:

— Jei kunigas Tumas sako, kad reikalinga kelionė, tai ir aš už ją.

Kelionė Ryman, tai rodo dar permazė... Ar nestumans kunigai kuomet nors kelionės į dangų, tuomet ir pats Dievas dažnotų apie Lietuvą. Rasi jie disiprotės... Lauksime.

K. Janonis.

NAUJI RAŠTAI.

Kolera artinas — pasisaugokite. Parašė Rygiškis Jonas. „Vilties“ išleidimas. Vilniuje. 1908 m. 8 pusl.

Maža tai knygutė, bet joje telpa suprantami aprašysios rodos, kaip apsaugoti nuo choleros ir kas ji tokia yra. Knygute išleista kaimiečiams ir mažai apšviestiems žmonėms.

„Žvaigždės“ Kalendorius 1908 m. 72 pusl. Shenandoah, Pa.

Apart kalendoriskosios dalies, telpa: Vaizdelis p. a. Žydų Velykos, parašytas pusėtinai Kaiv. V. Nagelio. Priežodžiai perspaudinti iš vyskupo Valančiaus Patarlių knygos. Lietuvos vandens, taigi aprašymas svarbiausius jos upių ir ežerų. Eilės Maironio p. a. Lietuvos duma. Vaizdelis iš mūsų karinės, kuriame yra užgauti prietikių lietuvių su lenkais. Užbaigia Kalendorius aprašymas svarbiausiu ašitikių 1907 m. Tai visas „Žvaigždės“ Kalendoriaus įturis.

Pierre L'Ermite'o, Ne mieste Laimė. Iš prancūziško liuosas vertimas Pranaičių Julz. Shenandoah, Pa. 1908 m. 206 pusl.

L'Ermite ne paskutinę užimę vietą prancūziškas raštininkas, nors ir neigiamai prie geriausių. Šitas veikalėlis tipo „Žvaigždė“, dabar skiriamas atnaujas. Lietuviškas vertimas ne blogas. Nors čia naujo nieko nėra, bet aprašymai gyvi, užimanti, todėl laiko, praleidimui be nuobodumo gali ma skaityti. Naujų vienok idėjų, naujų pažvalgų čia skaitytojas ne ras.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

Boguslavą Grabauską, Jokimavo starastą, iš Mozyriaus pav., kurstant kunigijai ir Sapieham, kurie tikėjosi po atstūmimo evangelikų tame teisme prisudijimo jiems Neuburgskio lobių, netik nepriešdavo prie prisiekos, bet prašalino ir nuo urėdo tribunoliskų teistųjų kaip šalies įstatymais pasmerktus! Tai buvo baisus smugis, nes dissidentai neteko dabar augščiausiam teisme savų atstovų ir apginiu ir nuo dabar pasmerktos buvo jų nors teisčiausios bylos saugalios užsidesusių fanatikų. Nėgana buvo tos skriaudos: neleido jiems toliau sėdėti yždo tribunole ir varu išmetė juos daugelyje pavietų iš urėdų prie miestinių teismų. Liet. kalvyniskiai buvo parėję į tokį nusiminimą, kad vienmoksliai buvo nutarę parduoti savo nejudinamus Prusų karaliaus. Tai-gi veikiai jie pametė tą nelaimingą projektą, vieni pereidami į sterbles katalikų bažnyčios, kaip Kristupas Kamieviskis, Asmenės teisėjas, liuteronai Švetteris, d. liet. yždininkas, Wahlius, Gartinio vėliavininkas; kiti svarstė budą, kaip užlaikyti dar tebutimas ir atgauti jau prapuldyltas laisves. Šitie negeriausiai apsirinko kelią, nes per pasiuntinį prašė Petro D., idant jų apgynimui paliktų šiek tiek karūmenės Lietuvoje. Be to, susitarę su Lenkijos dissidentais atlaikė generaliską synodą Genevoje 2 d. rugsėjo 1718 m., kur tarp kitko nutarė paduoti supliką Gartinio seime ir joje išskaitė savo skriaudas, prašyti pilningos laisvės tikėjimo ir sugrąžinimo ukėsikių tiesų. Artinosi ir Gartinio seimas, vadinas pacifikacijos seimu, 3 d. spalio 1718 m. Seimeliuose kalvyniskiai stengėsi palenkinti sau nuo daugiausiai pasiuntinių, idant su jų pagalba sunaikinti aną taip jiems blėdingą artikulą Varšavos traktate; mėgino ir keltą savų pasiuntinių išsirikinti į seimą. Bet visus jų užmanymus sudarkė katalikų kunigija, ypačiai Vilniaus vyskupas Konst. Brzostovskis, kurs pagrasino katalikišką slėktą, prielankiai dissidentams, iškeikšias, ir į seimeliu pasiuntė aplinkraštį, ragindamas, kad dissidentų nerinkti į pasiuntinius, nes „seimų roda yra pamatu ir fundamentu užlaikymo švento tikėjimo ir auksinės laisvės: panaikinant vieną, tuomi pačiu taps panaikinta ir kita. Dissidentas nuo švento tikėjimo atstojes negali rupintis jį užlaikyti, taigi nė rupinsis užlaikyti laisvę. Turime paveizdas kaimyniskose provincijose, kur viršija dissidentiska potencija, kaip ten prie jokių urėdų tikri katalikai per viešą ediktą prisiekos negali turėti. Tai jeigu ten leistas uolumas blogame, kiltoms luomoms lenkiškos respublikos uolumas gerame yra neatbutinis ir neatleidžiamas“. Tokiais ir kitais keliais hierarchija taip susiundė seimeliuojančius prieš dissidentus, jog šitie buvo varomi nuo urėdų, viešų susnekų ir dignitūrų. Taip, katalikų klebonas Vengrave išpašė nuo lenkiško tribunol kondemnatą ant jų: 1, kad bažnyčios ten nuo sentumo griuvančios netaisyty, 2, kad kalvyniskiai ten neturėtų jokios mokyklos, bet siųstų vaikus į katalikų mokyklas, 3, kad be žinios katalikų klebono nelaikytų krikštų, slubų ir laidotuvių, 4, kad vaikai maišytos moterystės augtų katalikų tikėjime, ir 5, kad ministeriai ikišol nešiojamą rubą numestų šalin. Tas pats tribunolas uždraudė po smarkia bauda parsišizudinimą spaudintų dissidentikių knygų!

Lenkiški kalvyniskiai taip įgrobiami pasiuntė daugelį savų deputatų į Gartinio seimą 1718 m. Iš liet. kalvyniskų ten kako: Mikolas Lanieviskis Volkas, Starodubo vėliavininkas; Jonas Lanieviskis Volkas, Novogrodsko starasta; Stepas Grabauskas, Vištyčio starasta; Gedonas Olendzakis, miesto Vilniaus raštininkas; Tamas Volanas, Asmenės čėsininkas. Aplinkraštis vyskupo Brzostovskio, kurs tyčia į seimą nusiuntė Ankutą ir Žebrauskį, mokytus Vilniaus kanaaninkus, lamdyti galutinai kitvierius; instrukcijos, dissidentams priešingos, iš visokių seimelių pasiuntiniams įduotos; perspaudinimas jezuitų Vilniuje veikalelio „Wzywanie do pokuty“ ir tt., galiausiai slapto ir atviros machinacijos hierarchijos ir jezuitų — vis tai išdavė seime savąjį vaisių. Netik dissidentai nesugėbėjo išmesdinti, ar nors suminkštinti artikulą Varšavos traktate 1717 m. jiems pražūtingą, bet dar tapo naujai nužeminti. Vienintelis į seimą aprinktas pasiuntinis iš Vėliavininkų pavieto Didlenkijoje Piotrovskis, atidarant seimą, reikalaujant Vilniškiam oficialiu, kun. Ankutai, tapo išmestas iš pasiuntinių namo neįstatymiskai tikrai dėlto, kad jis buvo kalvynistas. Nepagelbėjo užstojimas už dissidentus Prusijos pasiuntinio Kuhnheimo, nėgi angliško ir Danijos pasiuntinių, nėgi trisus pačių dissidentų ir papirkimas (!) kelių senatorių ir pasiuntinių: išstumi iš pasiuntinių trobėsio sugrįžo tenai tikrai viešpataujant Stanislovui Augustui, įvesdinti svetimu ginklu. Persekiojami buvo ne vien dissidentai, bet taip-gi žydai. Vyskupas Aleks. Mikalojus Horain „1719 m. leisdamas žydų vyresniems Plungės miestelyje įsteigti sinagogą, aiškiai įsakė, kad nestatytų dideliai angostos, kad ta niekuomet nebūtų lygi katalikų bažnyčiai. Žydams augstėse kaip reikiant sinagogą pastačius, Plungės klebonas norėjo, stogą nuplėšęs, pažeminti. Kad to nedarytų, žydai pasiėmė kas metą jam mokėti po 30 timų, pakolei sinagoga bus tuo augstumu“ (Valančius). Be to, vyskupas Horain atsizymėjo tuomi, kad „vieną tik patrakėlį bajorą Mikolą Krapinski teiseikė“.

Taciaus ir taip nuskaudinti, dissidentai nenuleido rankų. Slapta juos masinio užrubežiai į spyrimąsi. Jie šaukė synodus, siuntinėjo į dvarus ir protestoniskas tautas emissarus, prašydami protekcijos ir pinigiskos pagalbos. Synodas Kėdainiuose 2 d. vasario 1719 m. tarp kitko satarė radosi apie generaliską suvažiavimą Gedanoje, atnaujiniui Sandomieriaus konsenso iš 1570 m. su liuteronais visoj Lenkijoje ir Lietuvoje, ir antrusyk išsiuntė Kopijevyčių į Vokietiją ir Angliją rinkti rinkliavas. Generaliską synodą Gedanoje įvyko 27 d. vasario 1719 m., kur nuo liet. kalvyniskų atkako Rėkutis, Žemaitijos senioras. Sataravosi, kaip atgauti praloštas tiesas ir laisves ir kaip patikrinti sau taiką ir laisvę išpažinimo; priegtam yelyta, kad helvetiskos bažnyčios Lietuvoje atnaujintų Sandomieriaus konsensą su liuteronais ir provincijos. Su tuomi siekiu tapo susauktas synodas į Kėdainius, 19 d. birželio 1719 m., kur tapo užkviesti taip-gi liet. liuteronai. Devynetu kanonų šito synodo nutarta: bendrą politiską susivienijimą liuteronų su kalvyniskiais; priėmimas liuteronų nutarimų Gedanos synodų iš 1718 ir 1719 m.; išsiuntimas liuteriško delegato į busiantį Varšavos seimą; kolekta; paspyrimas laiko ir vietos busiančiam synodui (Slucke); savitarpinis susivažiavimas tikybės dalykuose su liuteronais. Po tuo synodu pasirašė iš liuteronų pusės: Ditrichis Magnus de Nettelhorst, generolas majoras, direktorius synodo; Mikolas Sartorius, pastorius Kėdainiuose, Jurgis Sartorius, pastorius ir notaras synodo; Jonas Moiskitas Mejeris, Vidžemio kardnešis, karališkas majoras, Gotthardas Sillingis, delegatas iš Žemelio, Pridriks Haak, karaliaus pulkinis kvatermeisteris. Iš pusės kalvyniskų: Mikolas Jokubas Eška, stalininkas ir raštininkas Kauno miesto, synodo direktorius; Florionas Svida, senioras distrikto Novogrodsko ir Baltarusijos; Gabrielius Di-jakevyčius, senioras evangeliskų bažnyčių distrikto Užgrijos; Aleks. Skuminas, senioras; Konstantinas Krapinkis, senioras Vilniaus distrikto; Karolis Gervilas, konse-nioras Užviljės; Jonas Jabickis, konsenioras Baltarusijos, ir dar apie 50 kitų.

Kada taip liet. kalvyniskiai rengėsi numesti busiančiame seime nutarimus 1716 m. prieš juos užkristusius, kada per pinigus, draugus ir giminačius sau balsus prilenkti stengėsi, Vilniaus vyskupas jiems parito kaladę po kojų, išleisdamas aplinkraštį į slėktą visų vaivadijų ir pavietų Lietuvos, susirinkusių į priešseimius seimelius, kur ragino slėktą įdėti instrukcijon pasiuntiniams į seimą, kad reikalaujant seime nutarimo, idant ant amžių amžinųjų atmetų dissidentus nuo visokių urėdų ir dignitūrų.

Galiaus atėjo Varšavos seimas 1720 m., į kurį katalikų kunigai su karštuoliais išsvietiskos luomos, kaip ir dissidentai bei pasiuntiniai nuo protestoniskų dvarų darė didelius pasirengimus: anie, kad galutinai pasmaugti kitvierius, o šitie, kad apsiginti arba laimėti atgal savas laisves. Tarp kitko jie surinko atrodymus skriaudų, neseniai įvairiose sąlygose jiems padarytų, ir su tais atrodymais kako į seimą. Anglijos ir Prusų pasiuntiniai čėsnimis ėmė sau prilenkti pasiuntinius ant dissidentų naudos, kaip štai seimas iš baimės, kad karalius neįneštų projekto išsirikinti įpėdinio dar prie jo gyvos galvos, jo sunaus Augusto III, umai tapo pertrauktas.

Tada kunigija ir dissidentai atidėjo pertrauktą karę iki naujant seimui. Žinoma, kunigija nesiliovė persekiojusi kitvierius, tai užbėgdama, kad netaptų prileisti prie žemiškų ir miestiečių urėdų, tai užplūdinėdama ant jų bažnyčių ir pastorių, tai dergdama jų ypatas, inhibicijomis taisant griuvančias bažnyčias, kviesdama už jėb ką į konsistorijų teismus ir tt. Netik persekiojami buvo liuteronai ir kalvyniskiai, bet ir išpažintojai rytinės bažnyčios — dis-unitai. Varu atiminėjo jiems cerkves, atiduodami jas unitojams; taip Pinksė atėmė nuo jų dvi cerkvi 1722 m. Tad Rudachovskis, kamisorius Petro D. bažnyčių reikaluose Lenkijoje, tuoju įnešė skundą karaliui Augustui II, ir gavęs nuo jo tinkamą rezoliuciją, kurios negėdė duoti karališkas sekretorius Golebiowski, nukakęs į Pinską, vėl atidavė disunitams atimtas cerkves. Prieg tam seimelyje tuomysk įvykusiam jis reikalavo, kad slėktą kaip graikišką, taip ir dissidentų išpažinimo, taptų prileista prie dignitūrų ir urėdų podraug su katalikiška, ir podraug guodėsi ant jėbių dissidentams bei disunitams Lietuvoje atsikartojančių. Seimelis atsiliepė, kad Varšavos traktatą 1717 m. Petras D. pats gvarantavo, o juk traktatas uždraudžia dissidentams ir disunitams pageidauti urėdų, o kas link jėbių, tai jie darosi be žinios seimelio, kurs net nenusiutebėjo iš to, kad svetimas jo name savarankiskai gaspadorauja. Mat į koki patizimą ir pageidimą vedė tautą fanatizmas, tamsybė ir sauvėlė, platinama reikaluose korporacijos ir luomų!

Toks disunitų kamavimas artino juos prie dissidentų. Šitie, suvažiavę, nors nedideliame skaitliu, į Varšavos seimą 1724 m. įteikė luomoms ir karaliui prašymą, išskaitydami savo skriaudas. „Iš nesuskaitomo skaitliaus tų skriaudų paminėjome tą, kad nevien tribunolas šalies, bet godotini vyskupai (tarp jų Šaniavskis, Krokavos vyskupas, buvo didžiausiu nedraugu kitatikių), ir net kiekvienas šiaip kunigas ir žmonės svietiskos luomos atkakliai, tyčia ir be mažiausios priezasties, išplėšia nuo mūsų tai, ką mums patikrino pacta conventa, karališkos prisiekos ir svarba visos respublikos. Atėmė nuo mūsų pasiuntinio urėdą į seimus, kuris yra vėlė šlėktiskos laisvės. Nuo ministerių ir žemiškų urėdų be mažiausios iš mūsų pusės kaltenybės likomėsi atstumi; iš Lenkijos ir Lietuvos tribunolų išmėtė mus netikusiai, taip toli, kad tuose teisos butuose neturime jokios parankos, jokių apginių mūsų atvangumo, jokių kerstinčių skriaudoms, jokių sargų mūsų teisingų reikalų. Bet už tai varu su apnuogintais kardais užpuola ant mūsų, tykodami gyvasties ir garbės, idant mus įbauginti ir laisvą balsą bei prieigą prie seimelių perkirsti, kaip tai neseniai Sandomieriaus vaivadijoje Lenkijoje, o Novogrodsko ir liet. Brascių, Lietuvoje ir daugelyje kitų vietų priešseiminuose seimeliuose mūsų broliai patyrė... Bažnyčias be paliovos mums ardo, ar išplėšia, pataisymus, jokiais įstatymais ir konstitucijomis karalystės neuždraustus, inhibicijomis neleidžia, kludo, o jeigu kur kokią bažnyčią pataisome, patraukia mus už tai į teismus ir netik nemieruotinomis baudomis baudžia, bet net laisvę laikyti dievmaldystę neįstatymiskais nusprendimais atiminėja. Ministeris arba kunigus mūsų pasmerkia išgijumi, maitoja visokiais apsunikinimais ir neteisumais, atiminėja tiesą ir laisvę laikyti dievmaldystės, šjaurina, parverčia ir tolygias skriaudas daro... Turime tikrą viltį, kad mūsų prašymų (o respublika), kurie ėsime kunu iš tavo kuno, kaulais iš tavo kaulų, išklausiatis, mus nelaimingus pagrąžinsi prie senų laisvių ir tiesų, konstitucijomis, pacts ir papratimu mums patikrintų. O mes visi, kurie užsilikome po tiek pralošų, karių ir persekiojimų, ženklan dėkingumo pridame, kad gyvastį savo ir turtus apgynimui laisvių ir bendros laisvės sviesiausios respublikos kiekvienu laiku pavesime“.

Tolygų prašymą dissidentai padavė ir karaliui, dar melsdami, kad atskiru universalu paaiškintų, kaip reikia žiūrėti į Varšavos traktatą, palytint dissidentus. Be tų prašymų, ant kurių luomos juk pasiliko kurčiomis, tarp savęs dissidentai nutarė šiuos punktus reikale rėmimo savo reikalų seimuose ir pas karalių: 1, Patvirtinimas nutarimo Gedanos synodo apie rinkimą rinkliavų napie ir svetur papirkimui pasiuntinių ir senatorių, taip-gi lėšoms kelionės į seimus Varšavoje ar Gardėne. 2, Idant kiekviena provincija bent po 2 delegatų į kiekvieną seimą anksti siųstų, davusi jiems užtektiną informaciją ir nervingum geradarum, be pinigų. 3, Idant grasinama ir zinias apie juos nors trumpas, seniorai į Varšavą ant rankų delegatų persiuntinėti; taip-pat privilegijai ir kitus dokumentus neseniai surastus. 4, Idant kiekviena provincija stengtusi bent du pasiuntinius iš tarp katalikų prie savęs, patraukti kokių nors budų. 5, Idant kiekvienas ypatingai ir visi iš kruvos patarme ir dovanomis griuvančias bažnyčias, beje Piascėne, Vėgravoje, Kargove, Oržaskove ir kitur remti. 6, Idant kiekviena provincija stengtusi visokiais budais aprinkti iš dissidentų pasiuntinius į seimus.

Tame pačiame seime dissidentai, nuo kurių iš Lietuvos buvo Jonas Lanieviskis Volkas, pastalininkas Novogrodsko, ir Jonas Stryjenskis, pataurinis Gardeno, abudu kalvyniskio tikėjimo, padavė savo gravamina surašą iš 49 skirpinių, bet seimas iš tuos pasiskundimus neatkreipė jokios atydos, o korporacijos nežinojo ribų persekiojimui ir maitojimui savų priešgynų. Juk tik jos iššaukė ir aną pasi-baisėtiną Toruniaus dalyką 1725 m. Audra siaurinės karės, kuri vos buvo perėjusi, nesulaikė jezuitų nuo tolesnio maitojimo respublikos; persekiojimas kitatikių stembio su kiekviena diena. Gadynė, kuri nuopolių Lenkijos su savimi patraukė, buvo aukso amžiumi jezuitams ir kaip-gi kitaip būtų galėję buti? Tikiai ant žemės kraujais aplaistytos ir užverstos pelenais ir degėsiais, toji draugija apvaikščiojo savo triumfą! Jos pašalmai kartais apsiereikia baidiame pavidale. Idant dumoje Toruniaus mieste atsikratyti nuo liuteronų, jezuitai 1724 m. savo kliošturiuje uždarė vaikelį liuteriško išpažinimo ir tokiu būdu sukrustė miescionis. Dissidentai atsikersijo jezuitams, kaip vyriausiems persekiotojams protestantizmo. Užpuolė ant klioštoriaus jezuitų, sukrėvė malkynę iš abrožų, rakandų ir indų, sudegino. Jezuitai apskundė juos už užpuolimą, gvolgą ir bjaurioją šventenybių (sacrilęgių). Augustas II pasiskyrė tyrinėjimui komisiją; ordinariškas Varšavos seimas reikalavo prileidimo keletos pasiuntinių prie tyrinėjimų ir sprendimų tame reikale asesorių teisme. Dekretas asesorių nulėmė burmistrai Roesneriui ir dmos vice-pirmsėdžiui Žernickei ir devynetai miescionių galvas nukirsti, keltą desimčių kitų nubaudė kalejimu ar grivonomis; liepė bažnyčių protestonų atiduoti Bernardinams, uždarė aprubėje Toruniaus mokyklą Liuteriskų, padavė spauštaves po kunigų cenzurą ir tt.; jezuitams skriaudos turi atmokėti 22000 auksinių miescionys liuteriskiai; ir aptuštintas vietas dumoje vienatiniai katalikai apasodinti ir tt. Išplėdymas dekreto,*) nežiurint į užsistojimą už Toruniečius caro Petro ir Prusų karaliaus, sujūdino visą Europą, paplatino pasibaisėjimą, ir tapo dalyku daugelio pamfletų. Protestonų dvirai, regėdami asesorių dekretu sulaužymą sąlygų Olyviskio traktato, kurs gvarantavo dissidentams atvanguma ir romą, pakėlė diplomatišką akciją. Pasiuntinis Prusų ir Rossijos pranesė, kad negaunant užganėdinimo nuo Lenkijos, jų viešpatystė panaudos prieš ją ginklus. Padėjimas buvo gana gresmus, kaip mirtis caro Petro (8 d. vasario 1725 m.) suminkštino drąsą dvarų ir apmalšino pavojų.

Izrinti, protestoniskų dvarų pakurstomi, dissidentai nuo dabar mislinėjo, kaip išsmukti iš taip priklaus padėjimo, nežiurint kokius įrankius prisiėtu panaudoti. Tuomi tarpu įvyko generaliską synodą Gedanoje 1 d. rugpjūčio 1726 m. Į tą synodą pribuvo taip-gi nuo liet. kalvyniskų išrinkti provincionaliskame synode Zabludove 5 d. liepos 1724 m. delegatai: Mikolas Rečynskis, senioras distrikto Žemaitijos, o vėliaus Novogrodsko, ir Jonas Lanieviskis Volkas, su atskira instrukcija, kaip turi ten pasiegti. Tame synode atnaujinu 6-tą artikulą generaliskajo Gedanos synodo iš 1719 m. apie rinkliavas, po 3 nuo tukstancio metinio jėmimo, reikalams bažnyčių, o ypac reikalams rėmimo seimuose, kam šiomsyk liet. kalvyniskiai aukavo 600 dolėrių ir 7 lenkiškus auksinus Karaliaučiuje sudėtus; nutarta paduoti Gardeno seime supliką karaliui, kad kaippo tėvas tėvynės pasirūpintų apie skriaudžiamus vaikus bendros mbinos, liepta delegatams į tą seimą surašyti tokią supliką pagal reikalą ir progą, ir nutarta perspausdinti Sandomieriaus konsensą iš 1570 m.

Atėjus Gardėno seimui 1726 m., atkako ten dissidentų delegatai iš visų pusių buvusios Lenkijos. Nuo liet. kalvyniskų ten buvo: Jonas Lanieviskis Volkas, Novogrodsko stalininkas, Mikolas Lanieviskis Volkas, Starodubo vėliavininkas, Tamas Volanas, Asmenės čėsininkas, Stryjenskis, Gardėno pataurinis, Stasys Cedrauskis, Penevėžio starasta. Pagal nutarimą generaliskajo synodo Gedanoje, tie delegatai įteikė karaliui supliką, su trumpu rankiumi įstatymu, dissidentams priklausanti. Rods karalius mielai tą supliką priėmė, bet pasiuntinių trobės, nors dissidentų delegatai buvo keltą pasiuntinių ir senatorių pasipirkę, buvo nedraugingas dissidentams, o Scipio, Lidos pasiuntinis, net pagrasino, kad pertrauks seimą, jeigu konstitucijon ne taps patalpintas įstatymas: kad visos dissidentų bažnyčios Lietuvoje šviežiai taisytos, arba tos, kurias dabar taiso, taptų suardytos. Jo įnešimą parėmė keletas uolėsių katalikų pasiuntinių. Bet tarpininkaujant feldmarsalui Flemingui, pasisekė dissidentų delegatams prisimeilinti prie primaiso, kurs prikabinu Scipioną atgal atitraukti savo įnešimą. Taciaus dissidentai ir tame seime nieko nelaimėjo, pasiganėdino tuomi, kad bent sugėbėjo nuo savo galvų nukreipti naują, nelukėtą perkunią. Veltui už juos užtarinėjo pasiuntiniai užrubežinių viešpatysčių, ypatingai Anglijos pasiuntinis. Šitojo nota, kurioje grybėsteliu į Toruniaus dalyką, labai suerzino visą tautą jau ir dėjo, kad pasiuntinių viešpatystės, kuri nuo 8 milijonų katalikų buvo atėmusi visas valstietiskas tiesas, driso pakelti balsą už Lenkijos dissidentus. Povilas K. Jaročevskis, Plocko starasta, aštriai ant to įsikisimo atsiliepė, reikalaujamas nuo karaliaus, kad releguotų namon Anglijos pasiuntinį, o nuo Prusijos gautų užganėdinimą, nors prisiėtu ir vistiną išsirengimą pašaukti.

Tai-gi Gardėno seimas 1726 m. ne pagerino dissidentų padėjimą, o jų nuolatinis klabinimas atgal gauti išplėstas tiesas, pakampinės intrigos ir įieskiojimas pagalbos nuo užrubežinių dvarų prieš savą tėvynę, erzino dar labiau katalikų kunigiją, kuri juos galutinai maitojo. Priegtain dissidentai patys per nesutikimą savo tarpe atsidavinėjo į rankas tos kunigijos, silpnindami savo partiją. Taip, pad. Vilniuje liuteriską pirklys Mauch, susikivirčijęs bažnytinuose dalykuose su savo pastoriu Franke ir Mikolu Ditmarium, karališku raštininku, gyventoju Vilniaus, pakvietė juos į konsistorijos teismą ir į tribunolą. Pakvietie tie veltui protestavo prieš nekompetenciją teismo: nubaudė juos grivonomis ir numetimu nuo urėdo. Tolygių paveizdų buvo labai daug, nors bendras pavojus vėl tuoju dissidentus negalėjo nesuartinti. Susaukė generaliską synodą 30 d. rugpjūčio 1728 m. Gedanoje. Nuo liet. kalvyniskų ten nukako Jukubas Gordonas, senioras Žemaitijos, ir Jarošius Mackevyčius, pataurinis Minsko vaivadijos. Čion tarp kitko nutarta tapo: 1, Patvirtinimas nutarimų Gedanos synodo iš 1726 m. 2, Padavimas suplikos ateinančiam seimui. 3, Perspausdinimas Sandomieriaus konsenso. 4, Mokėjimas rinkliavų po 3 auksinus nuo 1000 metinių jėminių reikalams bažnyčios. 5, Perspausdinimas tiesų ir laisvių dissidentų, padedant ant jų 1720 m. ir kaippo vietą spaudos Karaliaučiu.

Vos liet. deputatai sugrįžo iš generaliskajo synodo Gedanoje, kaip atžinojo apie naujai įvykusį jėbį, jų tikėjimui iškirstą. Per šv. Baltramiejų, 24 d. rugpjūčio 1729 m. buvo Salamiestyje jomarkas. Vabalninkų džiaukonas Petruševyčius, prie kurio parapijos priklausė taip-gi katalikų bažnyčia Salamiestyje, buvo išvazyjęs į Mintaują, o į savo vietą pakvietęs, paliko tulą domininkoną Gruzdį iš Palavėnio klioštoriaus. Iš vakaro į Salamiestį pribuvęs Grūz-

(Toliaus bus).

P. Lafargue

Labdarybė, pirmiausia ir dabar

Vertė M. N-as

stes ir užmušimus. O vienok jie nenori tikrai iširti priežasties nusidėjimų ir persižengimų, kurių skaitlius auga tokiame pat laipsnyje, kuriame žengia pirmyn civilizacija, — iš baimės parodyti kitiems, kad visuomenės tvarka, iš kurios jie patys traukia tiek daug pelno, yra kalta, kad pagamina tai. Lombroso r jo pragarsėjusi mokykla, kuri buvo atradusi nusidėjėlio fiziškame paslinkime ir gabune priežastį jų nusikaltimų, buvo tikrai švedimais iš netikro anatomijos mokslo, o jie pastiprino buržuaziją toje jos nuomonėje. O juk beveik pirm 75 metų Quetelet (iš Kėtlė) yra nurodęs į santykius, kurie yra tarp skaitliaus nusidėjimų bei prasižengimų ir jų kainos. Apdirbant jam suliginamas statistiškas žinias, duonos kaina labai įvairiuo, dėlto ir buvo galima paskaityti duonos kainą prie svarbiausių veikėjų, pagaminančių staigų išaugimą nusidėjimų. Vienok nuo pusės amžiaus, buten nuo laiko milžiniško išdėrimo jėgų suvienytose valstijose, kas prasideda 1880 m., duonos kaina stovi su mažomis permainomis ant to paties augstumo, vienok be perstojo auga skaitlius nusidėjimų, dargi kai kuriais metais perdaug greitai. Todėl, jei duoda dalelį, kad duonos kaina tarp kitų pasiliekia nuolat veikiančia priežastimi atsiradimo nusidėjimų, tai vienok, staiga ir trumpam laikui pakilus nusidėjimų skaitliui, reikia pajieškoti priežasties kur kitur, o ne vien duonos kainoj.

Pasinaudodamas apgarsintomis ministerijos justicijos statistikos duomenimis už metus nuo 1826 iki 1886, padariau gana smulkų išsiaiškinimą, įtekmės, kurią gali padaryti ant nusidėjimų apsižengimų vaizbo ir pramonę, kaip matyti iš bankrutavimų, pirm kurių eina ir kuriuos lydi iš pradžių sumazinimai algų ir prispirtinai pertraukimai darbo, aš radau, jog skaitlius nusidėjimų ir prasižengimų staiga išaugdavo, kaip tik pasidaugindavo bankrutavimai, idant paskui vėl sumažėti, kaip tik reikalai ėjo geryn. Užmusimai, matomai, neįprasti nuo įtekmės bankrutų; nusidėjimai prieš dorą tiesos buvo atbulame santikyje: jie buvo skaitlingesni geriams metams esant, kuomet pripuldavo mažai bankrutavimų. Pavargėliai, kurie laikais kartu atsikvėpė bankrutu ir gerokai padidintos bedarbės nustodavo užsiėmimo, o tuomi ir pragyvenimo šaltinių, neturėjo kokios kitos priemonės apsigelbėti ir gauti maistui, kaip tik vagystę, šitą prigimimo duotąją teisę, kaip sako Fourier (iš Furi). Mano tyrinėjimus tame dalyke esu apgarsinęs pirm 14 metų laikraštyje "Neue Zeit." (1890 m. t. VIII pusl. 11, 56, 106).

Kapitalistų klasa, kuri nesirupina visai priežastimis nusidėjimų, išauktų jos pačios civilizacijos, tuomi labiau rūpinasi nubaudimu prasižengimų ir nusidėjimų, idant apginti savo bendraklasius prieš ypatingus ir anarchiškus pavargėlių bandymus atkreipti ir atsilyginti. Prokurorai, moralistai (pamokslininkai) ir žmogyniai visi pasivertę yra uždaviniai išbulinti kalėjimus, ir tame dalyke pasiekė tokios geros kloties, kad kalėjimų išsiplėtojimas gali būti paimta už saiką civilizacijos kokios nors tautos: jau nuo vieno amžiaus jie nuolat didina skaitliū kalėjimų, karų ir amžių išstrėmimų ir iš suvienytųjų valstijų respublikos perdangino į Europą baises kambarinius kalėjimus pavieniu sėdėti. Buržuazai išnaudojimas nemustoja savo teisiū n ant kalinių: tiems, ką varo ir spiria kalinius dirbti, duoda labai gerą pelną ir uždarbį, o kapitalistams yra geri tuomi, jog yra gera priemonė laisviems darbininkams sumažinti algas.

Kadangi su nuožniu baurumu nepavyko sumažinti augantį skaitliū gaminamų kapitalizmo draugijos nusidėjėlių, tai rado reikalingu pamėgdžioti Elzbiotos Angliją ir įvesti labdarinę įstaigą: viešas sėlpmas pavargėlių, biskis duonos, ligonbučiai, kurie suteikia studentams ir profesoriams lavonus jų anatomiskiem tyrinėjimas ir mokiniams, nakvynės namai, idant nuvalyti gatvę nuo valkatų, kurie gali būti pavojingais praeiviams ir tt. Baimė yra motina viešosios labdarybės.

Buržuazai vėl pakėlė augstyn ypaty labdarybė, vieni, kad išnaudoti mielaširdingus žmonelius, išvarant žmogynybę po 6 nušimčius iš darbininkų būgų, kad viešai įsteigiant rinkliavas pinigų tiems, kurių pelną jie patys prarydavo, kiti, kad pasilinksminti. Labdarybė kapitalistų ponioms duoda progą užsiimti liežuviu ir intrygomis virbėse, kurios įtaiso labdarybės šventes, kad šokti, goslybauti, gerti šampaną labdarybės baluose ir bazaruose. Pavargėliai tinka viskam: kapitalo ponai traukia iš jų pelną, o ponios — linksmybės. Pavargėliai yra jiems viešpaties Dievo palaiminimu. Nors jau dėl to vien, kad Kristus yra pasakęs: "pavargėlių visuomet bus tarp mūsų", tikės jie į dievybę.

Kapitalistų klasa, kuri sistematiškai išnaudoja ir žudo darbininkų klasą, tikisi esant aspergėta nuo kokio nors bendrai jos užmanymo atlyginimo ir atkėsimio darbo, nes truksta darbininkams vienybės, tebera ekonomiskam, kuniškam ir dvasiškam skurde, o yra ganėtinai policijanti ir kareivių, šoblių ir durtuvų! O tuom tarpu įstebėtinai drąsamas, uolus, nepajudinamas mokėjimas atsispirti ir įstebėtinai grasa (disciplina), ką yra parodę darbininkai kaikuose streikuose, yra neapviltinai ženkla nesuvaldomos energijos, kuri snaudžia proletariato minios ir kurią gali pažadinti ir paleisti koks nors politikos atsitikimas arba visuomeniškas kryžis. Kapitalistų

klasa tuomet pamatys, kiek sveria ant sociališkos revoliucijos svarstyklų policija ir armija, kuriuodvi apgina politiską ir ekonomiską anų viešpatavimą. Prabudusis iki pakilimui proletarijatas nušluos kiekvieną pasipriesinimą, padarys išdėrimo įrankius visuomenės nuosavybė ir įves visuomeninį išdėrimą: tuomet, kaip ir gadyne pradinio komunizmo, žmonija nežinos daugiaus nužeminančios labdarybės, nebebus tuomet visai lobingųjų, idant dalinti ir barstyti gerus darbus, ir nebebus pavargėlių, kad juos piimti.

AIRIJA.

Lapai iš Istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis

I.

I vakarus nuo tikrosios Anglijos yra viena didelė sala, vadinama Irlandija (Ireland), Airija arba airių žemė. Nuo senų laikų gyveno ten keltai, su ypatinga savo kalba. Žmonės gyveno kilmėmis arba padermėmis. Prie jos prigulėjo žmonės vieno kilimo. Žemė, ant kurios gyveno, ganyklos ir girios, kuriois jie naudojosi, priklausė ne vienai ypatai, bet visai kilmėi, visai padermėi, privatinės nuosavybės dar nebuvo. Kilmėje buvo viena viešpataujanti seimyna, iš kurios kilmė rinko savo vadą. Paprastai juomi buvo senias žmogus to seimynoje, taigi tėvo valdžia nepereidavo ant sūnaus. Kelios kilmės darė vieną karalystę. Bet artimų ryšių tarp kilmų nebuvo, tik kartas nuo karto karaliaus rinko duoklę, jeigu kilmė davė ir nesipriešino. Karalių sienos mainėsi. Karės ir naminiai vaidai tą darė.

Airių išpradžių buvo pagonimis, o nuo VII amžiaus pradėjo platintis jų tarpe krikščionybė. Pradėjo dygti bažnyčios, vienuolynės. Krikščionybė išsiplatino greitai, nes ji nešė su savim augstesnę kultūrą, apšvietimą, negu čiabuvių turėta. Vienuoliai skynė miškus, trėšė žemę, taisė mokyklas. Jau VIII amž. atsirado pas airius mokyklos, pradėjo rasties literatūra — renkamos dainos, pasakos, airių kalboje. O jau XII amž. bažnyčia nupulė, įgijus turtus. Tik pėdsakai beliko nuo senovės darbo. Prie to iširimo prisidėjo ir tas, kad nebuvo vienos bažnyčios Airijoje. Kilmės gyveno kas sau, turėjo savo tvarką ukyje, turėjo ir savo bažnyčią.

Anglų žemė buvo užkariavę normanai, kurie susiliejo su čiabuviu, padarė vieną tautą. Normanų pulkėliai aplankė Airiją, jos vakaruose uždėjo keletą miestų. Kadangi tik siauras vanduo juos teskyrė nuo Anglijos, tai tankiai susikirsdavo atėjimai su savo tautiečiais Anglijoj: užpildinėjo ant jų gyvenimų pajuriuose, imdavo gyventojus vergijon, ir pardavinėjo Airijoje. Anglų karaliai, sustiprėję pas save namie, turėjo kanoras daryti su neramiais kaimynais. Reikėjo tik priekabės. Nedrįsdamas pats vienas tai padaryti anglų karaliaus, kreipėsi į popiežių, toį gadyneį viršaus visų karalių stovėjęs, prasydamas apsaukti kryžkare, ir pakviesti kitus krikščionių karalius į talką. Popiežius, berods, kryžkarės neprisaukė, tik leido 1156 m. anglų karaliū Fridrikui II užimti tą salą, o tas iš savo pusės buvo žadėjęs popiežiui (Adrijonui IV) padidinti bažnyčios tėvūniją. Sudurėti augančias nedorėbes, pataisyti ištvirkusius gyventojus ir prispirti juos mokėti petrapinigi, t. y. duoklę popiežiui pinigais.

Daug laiko praslinko, kol karalius prisirėngė atsitiinti šitas dovanas, nes įvairios klūtys namie jį trukdė. Sykį atvyko pas jį vienas airių karaliukas, numestas karėje nuo sosto ir išvytas, prašė jam pagelbėti atgauti sostą, o už tą žadėjo pripažinti jo viršenybę ir mokėti duoklę. Ir 1169 m. eina tenai nedidelis anglų pulkėlis ir užpuola ant Airijos. Drauge traukė į tą šalį visokie vyciai-bajorai — laimės jieskotojai.

Airių karaliukai, patys silpni, už kito pripažino po kraujingų prakistų mūsų anglų karalių vyresnybę už save. Vienok ilgai nusitęsė tos karės: kiekvieną karaliuką reikėjo nuveikti skyrium: vieną nuveikus, kitas dar turėjosi. Liko dar vienas anglų kariūmenės neklidytos. Kilus suirutėms namie, karalius turėjo traukties atgal, neužbaigęs savo užmanymo.

Tasai anglų užpuolimas padarė keletą atmainų Airijoje. Vakarų dalį užėmė anglų dykunai (baronai), karaliaus siųsti ir liuosanoriai, o kita visa liko po senovei, tik išstūmta. Valdžia likosi ta pati: tik karaliukai pripažino anglų karaliaus viršenybę. Anglai, apsigyvenusieje vakaruose, įsteigė anglų "Gardą" (pole), įvedė tenai savo tvarką. Gyventojai tos vietos tapo baudžiauninkais. Jie patys valdė savo gardo reikalus, susirinkdami į parlamentą.

Dabar Airija skilo į dvi dali — airių ir anglų. Neapykantą tarp jų buvo didelė, ėjo amžinos kovos tarp tų dalių. Airiai buvo dar skaitlingi, kad duoti save išnaikinti, bet iškrikę — kad išvyti anglus.

Anglų karaliai norėjo per ten esančius dykumus (baronus) anglus valdyti visą Airiją, todėl jiems reikalinga buvo, kad jie visuomet jų klausytų, ir su airiais santarvę negyvdavo, tai net kurstydavo. Vienok tas sumanymas nebuvo galima iš karto įvykinti. Baronai jautėsi laisvais ir nepriklausomais ponais, todėl neskyk turėjo karaliai juos, kaip maištininkus, malšinti.

(Toliaus bus).

IŠ VISUR.

Indijose, tarp anglišių kareivių pradėjo platintis cholera. Išsiųstų prieš sukliusus Himalajų kalnų gyventojus kareivių dielą regimentą reikėjo siųsti į choleros apimtą styvkla. Pereitą sanvaite jenerolus Wilcocks vėl turėjo gana smarkų mušį su pasikėlėliais, kuriame anglijonai neteko 10 užmuštų ir 24 pašautų kareivių.

Meksike, valstijoje Sonora buvo pasikėlę indijonai Yaqui giminės. Maistai, pamarginti kruvinais susirėmimais ir skerdynėmis, traukėsi kelis metus. Dabar, vieno Meksikos kariūmenės vadovui, jenerolui Lorenzo Tauror pasisekė susitaikyti su indijonais. Grįžta namon pulkai pirma kalnuose, besislapsčiusių indijonų su ginklais ir juos atiduoda rando kareiviams. Dėl maistų daugiausiai nukentė nedalyvavę juose Sonoros kalnakasiai.

Mieste Casablanca, Morokko sultanate, ispanijonai kareiviai susumušė su prancūziskais. Ispanijonai pirmiausiai pradėjo šaudyti į prancūzus, prancūziskieji žavai teipgi atsilepė. Vienas ispanijonas likosi užmuštas, kitas pavojingai pašautas.

Posėdyj 15 d. gegužio maskoliskoj dūmjoj be mažo neuzginė mustynės. Reakcionierius Purishevė norėjo "musti" demokratų atstovą profesorių Miliukovą, bet kiti atstovai mustynių ne leido.

Už žiaurų pasielgimą su kalniais, direktorius ir pagelbininkas Astrachano kalėjimo likosi teismo nubausti 8 metais kalėjimo, penki kalėjimo sargai gavo po penkis metus kalėjimo. Dabar jie ant savęs gali išmėginti žiaurumą kitų kalėjimų perdėtinį.

Maskoliskos įsiveržusios į Persiją kariūmenės vadovas, jeneroras Snarski elgiasi ten tikrai maskoliskai. Jis iškerdė jau daug vyrų, išdegino daug kaimų.

17 d. gegužio, prancūziskos kariūmenės Algieri vadovas, jenerolas Vigy, turėjo smarkų susirėmimą su Morokko parubėžiu arabais. Jis sumušė arabus būvūsiu po vadovybę Mulai Hasanui ir užėmė jų tvirtovę Bandenil. I prancūzų rankas pateko daug ginklų ir amunicijos.

Viename valsčiuje pietinės Prancūzijos, mairas užmoka kiekvienai dar neturintįj 24 metus jaunavedžių porai po 100 frankų kaip valsciaus dovaną. Tuom mat valscius nori palengvinti jauniems apsiavedimus, ko prancūzai ne mėgsta. Gal mairui ir pasiseks prancūzų būdą perkeisti.

Japonijoje atsibuvo pereita sanvaite rinkimai parlamento pasiuntinių. Išrinko didesnę dalį dabartinio rando šalininkų.

Maskoliskoj dūmos komisija nutarė tuojaus pradėti darbus prie naujos Amuro linijos gelžkelio.

Besigerindamas anglijonams, Afganistano valdonas uždraudė savo krašto pamokslininkams šaukti vyrus į karą su anglijonais; už tokių pamokslų jis prisakė pamokslininkams liežuvius ištraukti; afganams gi prisidėjusiems prie Indijų sukėlių jis liepia kuo jas nukirsti. Bet Indijų kalnų gyventojai dar nesirėgia pasiduoti, jie rengiasi karą vesti toliau. Iš kaimų į kalnus išgabeno savo moteris ir vaikus.

15 d. gegužio, Siaurinėj Afrikaj, ant rubėžiaus prancūziskos valdybos Algier, prancūziskieji kareiviai, vedami jenerolo Vigy, turėjo smarkų susirėmimą su arabais. 13 prancūziskų kareivių likosi užmuštu, o 65 pašauti; arabų krito daug.

Sulyg surinktų žinių, ant žemės paviršiaus 27% gyventojų moka angliškai, vokiškai 16%, o prancūziskai 14%.

Chinuose, aplinkinėse Hankov, nuo debesų praplyšimo upėj Yanktse išsiliejo per krantus ir vanduo užliejo miestą. Daug valčių su žmonėmis paskendo. Pradžioje iš viso apie 10000 žmonių. Miestas Hankov turi apie 80000 gyventojų.

Vokietijoje dvasišių seminarijų, apart vienos Braunsberge, laivinimui katalikiškų kunigų, nėra, einanti į kunigus turi lankyti universitetus, kuriose yra katalikiškos teologijos fakultetai. Toks fakultetas yra ir prie Breslavo universiteto. Kadangi profesoriai yra svietiskieji, tai Slezijos vyskupas, kardinolas Kopp paskyrė specialią komisiją dabojuimui ir prižiūrėjimui profesorių lekcijų.

Ekaterinoslavio kalėjimo kaliniai bandė pabėgti, bet tas ne pasisekė. 29 jau išbėgė kaliniai likusi nosauti sargų, o 28 sunkiai pašauti.

Simferopolio kalėjimo pabėgo tulas kalinių skaitlius. Jie užmušė kalėjimo daktarą ir direktoriaus pagelbininką.

Ant salos Kubos, netoli Havana, dirbant kelią, explodavo dinamitas. Explizijos 8 ypatos likosi užmuštos, o tulas skaitlius tapo sužeistų.

Vokietijos cecorius apdovanojo ordenu Austrijos parlamento prezidentą, D-rą Meisterhofą bet tas ordenu neprimė, sugrąžino jį atgal Vokietijos pasiuntiniui. Meisterhof laiko Vokietijos cecorius dovaną per menka.

11 d. gegužio, Ispanijos sostapilėj Madride sugėdė didelės Las Americas krautuvės ir 200 namų.

Manilėj, amerikoniškais kareivis Mike Beach, įgavęs proto sumaišymą, nudurė penkis kareivius ir du mirtinai sužeidė.

Peterburgan atėjo žinia, buk Afganistano valdonas likosi užmuštas. Kiek tame yra teisybės, nežinia.

400000 darbininkų Peterburge, tik 15000 ne dirbo 1 d. gegužio (14 dieną), taigi tik tiek jų šventė darbininkų šventę, kadangi mat darbdaviai apreiškė, jog švenčianti bus nuo darbo pašalinti.

Yunan provincijoje, Chinuose, pereitą sanvaite prie Shanghai upės pasikėlė prieš valdžią gyventojai turėjo smarkų susirėmimą su rando kariūmene ir likosi kariūmenės sumušti.

ATSILIEPIMAS.

"Lietuvos" Nr. 19 s. m. tilpo korespondencija iš Chicago, rašyta tulo p. Lakštingalo. Minėtoji korespondencija jos autorius aprašo kolj ten teatras: "Saliamono karaliaus sapną". Kuris bus atloštas 26 balandžio kokios ten 87 kuopos L. S. S. Chicago.

Perskaitę minėtą korespondenciją nustebau: nejaugi, maniau, Chicagoje dar kokį 87 kuopa L. S. S. gyvuoja? Ir iš kur? Jei gi ir gyvuoja, ir tai kaip galėjęs taip umai ir niekur nesigarsinus statyti ant scenos kolj nors veikalą?...

Peržiūrėjęs L. S. S. organą "Kova", patėmijau, kad 87 kuopos dar visai nėra L. S. S. Sajungoje. Iki šiol buvo tik 85 kuopos, lig 19 Nr. "Kovos" buvo pranešta Sajungos sekretoriaus apie susitvėriną 86 L. S. S. kuopos.

Taigi iš kur p. Lakštingalas galėjo surasti 87 kuopa, kuri dar visai negyvuoja?

Tiesa, 26 balandžio buvo loštas teatras, atlošė dramą, bet ne "Saliamono karaliaus sapną" tik tiesiog "Saliamono sapną", vaizdelį iš revoliucionierių kovos už laisvę. Atliko tą 37 kuopa L. S. S., bet ne 87 kuopa. (Taigi išpuola, kad korespondentas padarė tik klaidą kuopos numerį, ir prie vardo atlošto veikalą pridėjo nereikalingą žodį, bet tie dalykai tai mažmožiai. Šiaipgi jis ne melavo. Red.).

S. Strazdas.

VIETINĖS ŽINIOS.

Knugų pardavinėjimo agentas pereitą sanvaite prigavo Chicagoje ne vieną turtinę moteriškę: viena padarė kontraktą net ant 30000 dol. ir įmokėjo jau 3000 dol. Užtuos pinigų apturėjo vien viešų egzempliorių Shakespeares dramų. Tai truputį perbraugi knyga. Jis ir nuo kitų turtingų moterų išvilgo diktai pinigų, bet jos nesigiria, kadangi mat gėda prisipažinti prie savo kvailumo. Minėtam knugų agentui pertai biznis sekėsi, kad jis jaunus, gražus ir iškalbus.

Gyvenantis pn. 1059 W. Chicago ave. Frank Buber pranešė policijai, jog perėtis subatos vakare į jo gyvenimą atsilankė du ginkluoti plėšikai ir privertė jį atiduoti 900 dol. pinigų, anksinį laikrodėlį ir deimantinį žiedą. Ji teip plėšikai įbaugino, kad nedrso tuojau policijai užpuolimą užmelduoti, bet laukė ryto.

Policijai ant 13 gatvės pranešta, jog be pėdsakio pradulė 41 metų Milton Gardner. Pasirodė vienok paskui, kad jis labai draugavo su giesmininkės vieno iš prastėnių teatru. Haymarket teatru. Truksta ten ir vienos choristės, su kuria Gardner labiausiai draugavo. Metai atgal, beveik tokiu jau būdu prapuolė ir Gardner tėvas ir daugiat savo šeimynoj nepasirodė.

Pereitos nedėlios dieną, pn. 323 S. Halsted str. du grekonys, Frank Varners ir Andry Creg susipešė. Besipešant, Creg savo priešui įvarė kelisssk peilį į šoną. Vaidus pagimdė vaikas važiuojantis bycykliu, kuris užvažiavo ant grekonų. Vaikas vienok ramiai toliau sau nuvažiavo, o jo užgauti Grekijos sumus pradėjo pėstiesi. Creg likosi suareštuotas, o suplaustyta reikėjo ligonbutin gabenanti.

Pereitą sanvaite, iš namų pn. 572 West Belmont išėjo 11 metų vaikas Kesenik ir namon neparėjo. Atlankė jis gyvenančius pn. 1734 Sherman ave. pažystamus. Ten pernakyvojęs, išėjo, bet namon nesugrįžo. Kur jis dingo, nežinia. Vaiką tą pereitos sanvaite sėdėjo sukandžiojo pasiūtęs šuo, todėl manoma, kad jis, pasiutimio apimtas ir apledo motinos namus.

Gyvenanti pn. 122 Centre ave., moteris Etna Anderson, liunatikė, naktį per langą išpuolė nuo antrųjų namų lubų ir pavojingai apsikulė. Nugabeno ją į paviečio ligonbutį. Minėta moteriškė dar jauna, turi vos 29 metus.

Pereitos nedėlios dieną, išlipant iš bėgančio karo ant N. State st., išpuolė ant gatvės moteriškė ir teip smarkiai sudavė galvą į akmenis, kad truko kaulas. Nugabeno ją į Passavant ligonbutį, bet daktarai neturi vilties ją išgydyti.

Pereitos nedėlios dieną, nakvynės namuose pn. 26 N. Market str. rado negyvą 60 metų nežinomo pravarės vyršikį. Kuną jo nugabeno į Rolstono numirelių laidotuve.

Namuose pn. 343 N. Clark str. rymtetyj, lovoj rado negyvą 50 metų H. L. Spruce. Gydytojas pripažino, jog jis pasimirė nuo širdies ligos.

23 dieną balandžio Dūningo ligonbutįj pasimirė Jonas Palkauskis, 24 metų, o 26 d. balandžio likosi Liuosybės draugystės kaštu palaidotas ant šv. Kazimiero kapinių, Morgan Parke, Ill.

Vėlonis įstojo į Liuosybės draugystę tik 7 d. liepos 1907 m. kaip rodo, ne po savo pavarde, nes vėlonis girdėta, kad jo tikra pavardė kitai skamba. Giminių rodo nei jokijų neturėjo, kadangi ligonbutįj ėsant, jo niekas neatliekė, lankė tik Liuosybės draugystės sanariai, ji savo kaštais minėtą vėlonį gražiai palaidojo.

Draugystė.

Redakcijos atsakymai.

K. B. Tai mažmožiai. Atsitikimas su vokiečio pačia irgi mažai apeina lietuvius. Reikia žmonis doriškai pakelti, ypač moteris, tasyk jos geriau savo garbę saugos. Revolveriu gi doros negalima pakelti; kalbinti dargi lietuvius to ginklo griebties laikraščiai negali, nes tas būtų priešingis įstatymams. Reikia aprašinėti viešus reikalus, privatiškų ne klūditi.

KLAIDOS ATITATYSYMAS. Korespondencijoj, tilpusioj "Lietuvoj" iš West Pullman, parašyta apie Sv. Kazimiero lietuvišką parapiją. Tokios parapijos ten nėra: vietoj Sv. Kazimiero, turi būti Sv. Kryžiaus. Klaida įsikvertė dėl neaiškaus korespondento rašto.

APGARSINIMAI.

NUO DRAUGYSTĖS "ZINYCIA".

Diduma lietuvių yra jau girdėję, kad 1905 metuose Chicago susijorganizavo lietuviška draugystė, vardu "Susitelkimas Lietuvių Zinyčia", su tuo mieriu, kad įkurti Amerikoje lietuvių ukininkų koloniją. Šita draugystė inkorporavo savo kapitola ant \$4000 ir 1907 metuose apipirko gabalą geros žemės artį miesteli Thorp, valstijoje Wisconsin. Bet \$4000 kapitalo buvo per mažai pradėti kolonizavimą ir todėl minėta draugystė turėjo atidėti kolonizavimo darbą ant toliau, kol jos kapitalas nepasididins. Šmet draugystė "Zinyčia" padidino savo kapitalą nuo \$4000 ant \$25000 ir ant savo paskutinio susirinkimo, laikyto 17 dieną šio mėnesio nutarė užpirti didesnius žemės plotus ir pradėti kolonizavimo darbą tuojuos. Kad pasiektingiau stumti darbą kolonizacijos, minėta draugystė priėmė sau už organą laikraštį "Lietuva", kuriame tilps draugystės visos oficiališkos žinios ir apgarsinimai ir generališku užveizetoj kolonizavimo departamento paskyrė A. Olszewskį "Lietuvos" išleistoja.

Siekis draugystės "Zinyčios" yra maž-daug šitoks: Pirkti žemę dideliais plotais aplama kaina ir pardavinėti ją žmonėms po 40 ar 80 akrų, kas kiek panorės retailine kaina, o kiek bus uždarbio iš pardautos žemės išdalinti po lygią dalyį sąnariams pagal akcijas.

Kaina akcijų šios draugystės siadien yra \$12.00 viena. Pernai tos pačios akcijos buvo po \$10.00. Taigi per vieną metų akcijų kainą pakilo ant \$2.00. Pernai š draugystė pirklo lauką po \$7.00 už akrą, šmet už toį pat lauką šale "Zinyčios" jau kompanijos reikalauja po \$12.00 už akrą apilai, o retailiskai pardavinėja po \$16.00 akrą. Taigi jei kitų kompanijų žemė toje pačioje vietoje yra verta \$16.00 aktras, tai "Zinyčios" žemė ir yra verta \$16.00 aktras, nes ta pati žemė ir toje pačioje vietoje kaip ir anų kompanijų, kurios pardavirija savo žemę po \$16.00 ir po dangian už akrą. Tokiu būdu "Zinyčios" įdėti į žemę pinigai pernai, šmet jau pasidvejojo ir jos sąnariai turės gerą pelną.

"Zinyčios" draugystė laikys savo sekantį susirinkimą nedėlioj, 24 d. šio mėnesio, 2 val. po pietų, "Lietuvos" redakcijos namuose, ant kurio kviečia visus lietuvius interesuojančius ukės reikalais ateiti ir pasiklausti apie draugystės mierį. Ant susirinkimų visi yra įleidžiami, ir norinti geriau susipažinti su draugystės mieriais, gaus draugystės konstituciją dykai ir ją preskaitę visus draugystės įstatus dasizinos.

Gyvenanti kituose miestuose ir norinti susipažinti su "Zinyčios" įstatais, rašykite adresu A. Olszewski, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill., o gausite konstituciją dykai.

"Zinyčios" Administracija.

ZODIS SENO ŽMOGAUS.

Kuomet jaunybė džiaugiasi energija, stiprybe ir gyvumu, tai senas amžis reikia gerbti už patyrinai ir konservatyvismą. Šitas patyrimas tankiai yra vertesniu už gautą mokyklę jo jauniems žmonėms visuomet pridera klausyti patarimo nuo senų žmonių. Paklauskite ką p. Julian Perzynski, 1417 Germantown Ave., Philadelphia, Pa., sako. "Aš jau pergyvenau 63 metus ir esiu gerioje sveikatoje tik pasidėkavojant vartojimui nuo šesiu iki aštuonių bonkų Trinerio Amerikoniško Elikyro Kartiojo Vyno kas metas. Tai yra labai geras tonikas, kurį aš galiu sąžiniškai patarti kitiems". Senas žmogus kalba teisybę, nes šitas vaistas yra geriausias toniku visuose perijoduose gyvenimo, kur puolinams kuno stiprybės ir gyvumo yra pastebiamas. Jis padaro kūną sugebiu priinti pakaktinai maisto ir padaryti iš jo gana gryną kraujo palaikymui reikalingo stiprumo. Jis išgydo ligas pilvo ir vidurių, sustiprina nervus ir raumenis ir duoda naują energiją ir ambiciją. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 South Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

Lietuvių Giedorių Draugystės stato pirmą kartą Chicagoje ant scenos žemkainio melodramą

"BIRUTE"

Muzika M. Petrausko.
Nedėlio, 31 gegužio, 8:15 vak.
INTERNATIONAL THEATRE
kampas Wabash ave. ir Hubbard Court (trys blokai) pietus nuo Van Buren St.). Tikietų kainos: \$1.00, 75c, 50c ir 25c. Ložos po \$9.00. Choras iš 150 ypatų.

Veiklas parodo kaip "Birute", paprasta Palangos mergaitė, tapo moterimi Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Keistuolio. Veiklas paimtas iš istorijos, parodo jame budą, apėdėlus ir tikėjimą senovės lietuvių, mūsų prabėčių, ką kiekvienas lietuvis turi būtina pažinti. Užtai raginkite atsilankyti visus savo draugus ant "Birutės", nes daugiau, gal neteks matyti šitą perstatymą.

TREČIAS DIDELIS METINIS PIKNINKAS!

Chicago. Sv. Petro ir Povilo Dr. tē parengė pikniką 24 d. šio mėnesio Bergmano darže, Riverside, Ill. Piknikas prasidės 9 val. ryto. Įėjimas 25 c. porai. Bus visokios žaislės ir skanūs gėrymės ir gėra proga linksmai laikas praleisti. Kviečia kuoskaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

DEŠIMTAS METINIS PIKNINKAS.

Chicago. Latvų Pašalos Draugystė surengė pikniką nedėlio 24 d. šio mėnesio Schultz darže, Desplains River. Prasidės 10 val. ryto; įėjimas 25c; gėra muzika. Nuvažiuoti imk 12tos gatvės karus. Užkviečia

Komitetas.

XXIII SEIMAS S. L. A.
Siemet seimas Sus. Liet. Am. bus Scrantone, Pa., Music Hall 213-215 Lackavanna Ave.; prasidės 25 d. šio mėnesio ir trauksis iki 29tai.

Pasiuntiniams apsisojimui, aprinkta viešbutai: Hotel Belmont, kampas Adams ir Lackavanna Ave., Hotel New Arlington, kampas Franklin Ave. & Spruce St., Scranton House, prieš pat Del. Lack & Western gelžkelių stotį, United States Hotel (Lietuviškas Stankevičiaus viešbutis, kampas Pennsylvania Ave. & Vine St.).

Pirmą dieną, 25 d. gegužio 7 val. vakare bus paroda miesto gatvių, kurioje dalyvaus visos lietuviškos draugystės. Po parodai seimo salėje bus prakalbos. Pirmas kalbės miesto majoras, angliškai. Po jo kalbės kiti kalbėtojai lietuviškai.

Seimo dienos vakarais bus teatrai, koncertai ir baliai.

PIKNINKAS.

Chicago. Jaunų Vyrų Draugisčas Kliubas surengė pikniką nedėlioje, 31 d. šio mėnesio Bergmano darže, Riverside, Ill. Prasidės 10 val. ryto, įėjimas 25c. Užtuojant reikia imti karai 22 ar 12 gatvės iki 40 Ave., o paskui La Grange karais važiuoti iki vietai.

Visus kviečia gražiai pasilinksinti.

Komitetas.

ASTUNTAS METINIS PIKNINKAS.

Chicago. Draugystė Sv. Antano iš Paduos surengė nedėlio 14 d. birželio pikniką Bergmano darže, Riverside; prasidės 9 val. ryto. Puiki muzika ir širdingas priėmimas. Kviečia kuoskaitlingiausiai atsilankyti visus.

Komitetas.

DARŽAS PIKNINKAMS DYKAI.

Esant prastiems laikams draugystės ir klubams bus labai pravartu pasilinksminimams turėti vietą dykai. Taigi atsilankykite į Paul daržą 123 Street W. Pullman, čia turėsite smagią vietą pasilinksminimui dykai.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Antano Bariso ir pusbrolio Jono Mocko, abu Kauno gub., Panevėžio pav., Pušaloto parap., Pazukų sodas, abu 13 metų kaip Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Juozapas Barisas, Locust St., De Kalb, Ill.

Pajieškau brolio Adolfo Petrulevičiaus ir Kazimiero Sarnausko, abu Kauno gub., Telsių pav., ir dėdės Igno Radavičiaus bei Jurgio Galkevičiaus. Jie patys ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Kazimieras Petrulevičia, 46 Hunting St., Somerville, Mass.

Pajieškau savo brolio Franciškaus Kibarto, Kauno gub., Telsių pav. ir parap., Piezų dyvelio, 4 metai kaip Amerikoje, pirmasis gyveno Wilson, Pa. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Kaz. Kibartas, 1130 Pearl st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo pačios Petronės Pilipavičienės, po tėvais Angliškai, paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Užvinčio parap., Bumbalų sodas, ji pribuvo į Ameriką balandžio mėnesį, atkako į Bostoną. Ji pati ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

John Phillips, Box 47, Lafayette, Colo.

Pajieškau savo pačios Domicelės Vaicienės, kuri išėjo nuo manęs 27 d. balandžio šių metų su Mikij Jonasiu, pasiimdama su savim keturių ir pusės metų mergaitę ir \$600. Jis yra 5 pėdų 9 colių augstas, geltonais, garbinuotais plaukais, raudono veido, su akiniais, laikrodžio grandinėlis į abu šonu kabo, baltas brulotas, sveria 170 svarų, 37 ar 38 metų senumo. Jis yra gražaus sudėjimo, melynų akių, 27 metų senumo. Kas praneš man apie juos busiu labai dėkingas.

Juozapas Vaičis, 146 — 18 St., Chicago, Ill.

Pajieškau Franciškaus Ripinskio ir Julijono Prišmanto, abu Kauno gub., Raseinių pav., Stulgių parap., Ripinskis iš Usinų palivarko, o Prišmantas iš Antininkų sod., abu apie 11 metų kaip Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

S. R., Box 114, So. St. Paul, Minn.

Pajieškau savo pusbrolio Vinco Pumerio, Suvalkų gub., Vilkavickio pav. ir gmino, Gudelių Padvirių kaimo, ir pusbrolio Jono Barusevičiaus iš to paties daikto, kurs senesniai gyveno Forest City, Pa.; teipogi pajieškau krikštėvio A. Jasulaučio ir pusbrolių Jasiulaitukų Jono, Izidoriaus ir Jijuso iš Suvalkų gub., Alvitto parapijos, Žirnių kaimo, pirm 16 metų gyveno Pittstone, Pa.; ir pajieškau pusbrolio Adolfo Kosinskio iš to paties krašto, Žirnių kaimo. Jie patys ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Juozas Kosinkas, 706 W. Lombard St., Baltimore, Md.

Pajieškau Povilo Valantėlio ir Valiūšės Vaičiūnaitės, abu Kauno gub., Povilas Penevėžio pav., Kupreliškių parap., Mikalaitiškių sodas, Valiūšės Ukmegės pav., Alizavos parap., Petrosiškės sodas. Jie patys ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Stanislovas Valentis, 10637 Michigan av., Pullman, Ill.

Pajieškau Felikso Bazio, kuris pas mane gyveno vienus metus ir tris mėnesius; paeina iš Vilniaus gub., Trakų pav., Arenos vol., Maskaukos sodas, vidutiniško ūgio, apie 31 metų senumo, žvairų akių, dešinės rankos antro piršto nėra; prasišalino nuo manęs 11 d. gegužio, išsinešdamas mano \$100. Kas man apie jį praneš, busiu tam labai dėkingas.

Antanas Bazis, 31 and F. St., So. Omaha, Neb.

Pajieškau savo švogerio Simanono Kairukščio Suvalkų gub., Marijampolės pav., Panemunės gm., Nainatrakio kaimo. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Jos. Davis, Birch Camp No. 5, Mich.

Pajieškau savo pačios Magdės, po tėvais Jusiūnienės, po pirmam atgal pametė mane išsivesdama vaikus: Adomelį, Magdute, Onutę ir Petruką. Ji yra 5 pėdų ir 4 colių, juosvų plaukų, juodai melynų akių, nevisai šviesaus veido, biskį traukia šneka. Aš jai viską atleidžiu tik tegul ji sugrįžta su vaikeliais; pirmia vienok tegul parašo man adresu:

A. J. Kalosky, Cabinet Maker, Kraus Park W. Governor Street, Springfield, Ill.

Pajieškau savo brolio Antano Bariso ir pusbrolio Jono Mocko, abu Kauno gub., Panevėžio pav., Pušaloto parap., Pazukų sodas, abu 13 metų kaip Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Juozapas Barisas, 1015 Locust St., De Kalb, Ill.

Pajieškau savo giminaitės Antaninos Rembeikiūtės, po patėviui Kibildytės, Kauno gub., Šiaulių pav., Gruzdių vol., du metai kaip Amerikoje, girdėjau gyvenanti Chicagoje. Ji pati ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Julijonas Pocius, 3718 Knorr St., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo brolio Ajausko, Kauno gub. ir pavieto, Eiriogalos parap., Juodaičių kaimo, atsūni mėnesiai atgal gyveno Pittsburg, Pa., turiu jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Ignas Ajauskas, 37 Centon St., Montello, Mass.

Pajieškau savo brolio Antano Daugirdo, Suvalkų gub., Smalceinų kaimo, Bartinkų parap.; turiu jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Juozas Daugirda, 281 Chapel St., New Haven, Conn.

Pajieškau Monikos Minotaitės, Kauno gub., Šiaulių pav., Kurtaivėnų miestelio, vieni metai kaip Amerikoje. Ji pati ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Petras Bogden, Box 48, Keewatin, Minn.

Pajieškau savo draugės Zofijos Steponaitės, Kauno gub., Šiaulių pav., Pabalių sodas, vieni metai kaip Amerikoje, atvažiavusi į Chicago. Ji pati ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

Will Sabanski, Keewatin, Minn.

Pajieškau Mikolo Zagusko, 2 metai atgal gyveno Brooklyne, o dabar girdėjau jį esant Hartforte. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žinią adresu:

A. Sparkuckas, 152 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda labai pigiai naminiai rakandai iš priežasties išvaizdimo tėvynės; daiktai mažai tvartoti; artėsimis žinioms kreiptis reikia adresu: 866 — 33rd Place, Chicago, Ill.

Parsiduoda salionas nevisai brangiai lietuvių apgyventame mieste labai patogioje vietoje — tinkama valgnamui ar mažam viešnamui; puikus alus ir vietos lygvaliai. Namai yra pačiame mieste, trejoms luboms ir pigi randa. Atsiųskite reikiamą ypatiskai arba per laisną adresu: First National Bank, Kenosha, Wis.

Parsiduoda labai pigiai naminiai rakandai, dėfel išleidimo žmonos į Lietuvą; visi daiktai, koki tik prie gyvenimo reikalingi, yra ir reikalaujantiems yra labai gėra proga nusipirkti. Atsiųskite reikiamą adresu:

Jonas Beineris, 827 — 32nd St., Chicago, Ill.

Parsiduoda pigiai pietvakarinis kampas 36 ir Marshfield Ave., devojoms luboms namas, krautuvė ir treji gyvenimai; randos \$35 per mėnesį. Atsiųskite pas Kozminski & Yondorf, 75 Dearborn St.

Ant randos puikus 7 ruimais gyvenimas, garu šildomas, gazo ir elektros šviesa, šaltas ir šiltas vanduo visada. Atsiųskite pas A. Olszewski, 3252 S. Halsted st.

Reikalavimai.

Reikalauja tuojaus penkių organizatorių apdardymo Bendrovė. Gera mokestis kompetentiškiems. Atsiųskite reikiamą terp 9—2 val. ryto, 466 W. North ave., 2-ros lubos.

FARMOS!

New Yorko valstijoje Lietuvių kolonijoje randasi dar daugybė farmų pardavimui. Daug mūsų brolių jau čia apsigyvenusi ir gerai besilaikanti. Norėtume daugiau savo tautiečių turėti šale savę, taigi atsiųskite, kurie turite kiek kapitalo. Artėsimis žinioms gausite pas George Kleek, Poolville, N. Y. Jėdėkite už 2c. krasos ženklelį atsakymui.

"SVIESA" Ogranas "Sąjungos" pagrįžinimui teisių lietuviškajai kalbai Lietuvos bažnyčioje, čia Vilniuje kas dvi savaiti ir su tikru atsidėjimu gvilidena klausimą įvedimo lietuvių kalbos Lietuvos bažnyčioje. "Sviesa" išdėsto lenkininkų politiką Lietuvoje ir visus jų darbus ir žingsnius. "Sviesa", gindama lietuvių tautos ir kalbos reikalus, nenusilenkia nė prieš Lietuvos priešrinkinį galybę, nė prieš jų turtus, nė prieš jų valdžią. "Sviesa", atsidėjusi, taiso kelius lietuvių kulturai per lenkiškas pelkes ir lieknus.

"Sviesos" kaina. Amerikoje metams 4 rub., pusmečiui — 2 rub.; Lietuvoje — 3 rub., pusmečiui — 1 rub. 50 kapeikų.

Adresas: "Sviesos" redakcija, Vilnius, Kozevana No. 11.

SUGAUKITE VAGĮ.

Simanas Voveris, išgyvenęs pas mane 5 mėnesius, pavogė 5 laikrodžius, 3 žiedus (vienas su raldėmis J. D.), du grandinėlius, \$24.00 ir eliją drapanų. Jis paeina iš Kauno gub., Telsių pav., Laukuvos parapijos, 6 metai kaip Amerikoje, kalba lietuviškai, lenkiškai ir maskoliškai, gyrėsi buvusiu kariumiene, yra rauplėtas, juodbrūvas, su randu ant kaklo, buvo sužeistas Elizabeth, N. J. pabrėkė ir provojosi su kompanija. Kas praneš man apie jį gaus \$25.00 dovanų.

Z. Dirgelas,

124 Cherry St., New York, N. Y.

AR NORI PADARYTI PINIGUS?

Indianos valstijoje kuriami naujas miestas su didžiausiais geležies fabrikais, kuriuose galės gauti darbą 19000 žmonių; pardavinėjama lotai visokiomis kainomis, ant išmokėčių nuo \$50.00 iki \$300; reikia kiek įmokėti, paskui po \$15 kas mėnesis; stubą galima pasistatyti už \$300; darbą galima gauti. Artėsimis žinioms kreiptis į mus. Gera vieta uždegti salionas, valgomų daiktų sankrova ir mėsos. Išduodu popierius knuotikrausius. Mano adresas šitas: Fr. Mitchell, 3428 South Halsted st., Chicago, Ill.

"LIETUVOS UKININKAS".

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įymiausias Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valstius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt. Lietuvoje metams\$1.75 Amerikoje metams\$2.50 Užsimokantiems už metus iš kalno, duodu Vilniaus Kalendorių 1908 m. dovanų.

Ant pamatymo vienas num. 5c. Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis, 3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

SAKAU!

Niekas teip gerai nepadarė paveiklų, kaip lietuviškas fotografas: Atlieka darbą artistiskai; kuopnikiausiai perdirba iš mažų į didelius sulyg statos kainos; už darbą atsako. Taigi tautiečiai pas J. Drižą, Portrait Studio, 500 S. 2-nd St., Philadelphia, Pa.

ATYDA!

Šuomi pranešu visiems knygų perkupčiams ir šelp reikalaujantiems maldaknygių: "Mažo Aukso Altoriaus" ir "Breviorėlio", kurių buvom išbaigę Nr. 1807, 1904, 1906 ir 1907; kad dabar gavome didelį siuntinį iš Europos, todėl galite dabar gauti visokio skyriaus viršais, iš minėtų virš maldaknygių.

A. OLSEWSKIS.

25 Krasakortės 20 centų.

Gražiai pervaizdai Chicago, terp kurių yra daržų reginiai, Tiltai, Gatvės ir svarbiai Trostai. Vist kitoki. Gražų slėveninį pasigelti draugams daryti. Visokas už 20c.

Herman & Co. Dept. 106, 334 Dearborn St., Chicago.

Telefonas "Yards 7399"

Dr. Med. A. L. Graicunas

3202 S. Halsted St. Chicago, Ill.

(Kampas 32-ros gatvės.)

Gydo visokias ligas: vyry, moterų ir vaikų, specialiaiki jį atsidavęs yra slepiamoms ir odos ligoms.

Dr. Marija Dowiat-sass

749 W. 18th Street

Terpe Paulina ir Wood gatvė

Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėlio nuo 8:30 iki 11 tikiai. Telefonas Canal 1479.

Naujos Knygos gaunamos

"Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygoje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangieji akmenys, Baimė, Du mažie karveliai, Dienynas padukėlio, Mėnėsienelė, Valduvys, Užslusioj padangė, Atskirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, visos 12 labai gėry pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136 35c

Angliškos Kalbos Vadovėlis.

Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pagedaujama tokia knygelė, dabar jau yra gaudama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliškai kalbą, tai dabar bus tiems aukso obuolys. Pusi. 90. Kaina 25c

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygtė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskaito aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinų su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašloto. Pusi. 68 prekė 20c

Astronomija, parašyta pagal K. Flamarjono ir Lockyero. A. Agaras. Telpa: Dangaus apvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionės per visatą, Saulė, Planetos, Komėtos, krintančios žvaigždės, žemės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusi. 62 40c

Edgaras arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteina parašė Kun. Dr. Yumodisius.

Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų tarp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaip jos viena kitai yra priešingos ir tt. Puslap. 214. Kaina 75c

Išlystymas velsiaus gyvųjų. Lekcija Dr. J. Kulio, su daug paveikslėlių iš embriologijos. Pusi. 12. Prekė 10c

Koks privalo būti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius rašytų, parašytų Dr. J. Šliupo. Koznam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusi. 91. 25c

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodietų sukilimai Ispanijoje, XIV amžiuje. Parašė A. J. J. Pusi. 24. Prekė 10c

Kiškiai. Apsakka vaikams. Pagal Kukling, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškus (zūklius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais valkai maloni džiaugtis. Pusi. 32 10c

Lietuvių tauta senovėje ir šiandien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-tojo iki pabaigai XVI šimtmečių. Puslapių 563, kaina \$1.50

Lietuviai ar geriausi keliais žengiamie priekyn? Nuodėrdas atsiliepimai lietuviškajai visuomenei Dr. Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusi. 47, prekė 15c

Lietuva tėvynė mano. Eilėmis parašė K. Stiklis, telpa 14 gražių tų ryškių dainelių. Puslapių 16 prekė 10c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erikman-Satriano, sutaisė S. M. Pavelskas iš Napoleono I paskutinųjų karavimų. Pusi. 44. Prekė 15c

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė yra labai žingeidi perskaityti moterims ir vyrams, anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad mės tankiai nepamatome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug gali atrasti sau medžiagos iš jos. Pusi. 47. Kaina 15c

Monininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Altaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias stukas. Puslapių 32 15c

Oras, Vanduo, šviesa ir šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Sernas. Su daug paveikslėlių. Pusi. 138. Prekė 40c

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V — uose veikmėse, sutaisyta pagal Kraševskio apsaką "Kunigaikštis". Parašė M. Šiaulėniskis, pusl. 91. prekė 35c

Paslinkai Lietuvoje. Aprašymai apie lietuvių žmonių paslinkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stiklis. Pusi. 16. prekė 5c

Revolucijos Dainos. Surankotos iš visu ir atspausintos knygelė, 30 puslapių; telpa 24 dainos naujos gados, visiems iki šiol pagedaunamos, dabar galima pas mus gauti 15c

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Lietuviškon kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. Apsakka paimta iš lietuvių gyvenimo, pasiremiant tik-

rais faktais iš Chicago skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga, perskaityti kiekvienam. Puslapių 355. Kaina \$1.00

Revolucijos žmonės, parašė A. Niemojėla, vertė K. Puida. Telpa čia devynios gražios apyskaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšuvoje laikuose rusų karės su japonais ir įvyksta po jai paltuvės rusų įvykstatėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Pusi. 76 20c

Rankų šašeliai ir Parinktieji šašeliai. Surinko A. Agaras. Pralėdimul vakarais luoso laiko; šitoje knygoje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tinkaami apskaitimai. Pusi. 32 12c

Ratelių apėjimai. Tra linkmausis šašelas (šabova) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16, prekė 10c

Tikri ir netikri šventieji. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susir. Lietuvių Laisviamųjų. Pusi. 61, prekė 15c

Sparnai, Drama III-juose aktuose. Parašė V. Šiaulėniskis; yra geras su naujomis įdėjomis perstatymas. Pusi. 44. Kaina 30c

Tautiškos Politikos knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Pusi. 47. Prekė 10c

Valiūs Jėzus Kristus pas Popiežių Pilį IX. Parašė Victor Hugo, antra laida. Prekė 10c

Zodynas lietuviškai — angliškos kalbos. Sutaisė Antanas Lalis. Puslapių 382 iki šiol turėjome tik su apdarais po \$2.00, dabar kas nori pigiau nusipirkti, tai popieros viršas. Kaina \$1.00

A. OLSZEWSKI,

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Knygų Katalogas

134 Sidaubrinis Kryželis arba D

aly, medžių ir akmenų pavidalų; trumpai aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, maži nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, III 1901, pusl. 129 \$3.00

525 Kaip gyvena augmenija? Pagal Lunkovičių ir kitus sutaisė Sernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie visų rūšių žemės augalų, jų augimą ir atmainas, gyvį ir piktąjį augantį žemės šaltį, bet jų gerai neaprašyta. Chicago, III. 1903, pusl. 238 \$1.00

527 Istorija Suvenytų Valstijų Šiaurinės Amerikos. Nuo atradimo ir dar dėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo kaip Kolombas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos praeikė kūrį gero dėl šios šalies padarė. Prie galo knygos telpa Suvenytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, III. 1899, pusl. 364 \$1.00

528 Gamtos pajėgos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Sernas. Svarbiuos mokslinės vertės knyga, su daugybę paveikslų ypač mūšinių ir kitokių prietaisų ant išaušojo deimio gamtos pajėgų. Chicago, III. 1904, pusl. 298 \$1.00

516 Iš kur atsirado mūsų naminiai gyvūnai ir augmenija? Pagal Lunkovičių sutaisė Sernas. Su paveikslėliais. Chicago, III. 1901, pusl. 73 \$1.00

526 Kada ir kokią būdą svietas sukurė? Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. I. gaudas. Aprašyta kokią būdą svietas atsirado, koki kuni ir kaip mūsų žemė susitvėrė, teigė koki būdą atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslėliais. Chicago, III. 1906, pusl. 140 \$1.00

527 Kada ir kokią būdą gali svietas pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. I. gaudas. Knygoje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori išsiaiškinti kada ir koki būdą gali svietas pasibaigti, tegul perskaityt šią knygę. Chicago, III. 1906, pusl. 135 \$1.00

545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Sernas. Aprašymas smulkiųjų bakterijų gimdant visokias ligas pas žmonis, jų susikimimas, vystymasis ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, III. 1905, pusl. 113 \$1.00

548 Oras, Vėduos, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Profesorius Blochmano. Lietuviškai rašytas vertė J. Sernas. Chicago, III. 1907, pusl. 138 \$1.00

553 Paėjimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Sernas. Knyga didelės mokslinės vertės. Ji aprašo trimis visų svietimo ir visų gamtos sutvėrytį daktų; pavidą, pagal seniausius ir giliausius žemės sluoksnius, daug milijonų metų atgal gyvenusių ant žemės augmenis, vabalius, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, III. 1905, pusl. 137 \$1.00

556 Senų gaidynių išnykę gyvūnų sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Sernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausius gaidynių svietus svietimus gyvenusių ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien to svietimų kuno žemės kamsi gilius šiluminius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa giliai palaidotus žemėje. Tų svietimų atradimo žemės, nesugadintus kuno, užklotus keliolikos eksenų storio žemės elio. Jie yra šandien išstatyti įvairiose muziejuose, iš kurių žmonės mokslinai pažinti kaip sena yra mūsų žemė, kiek tai milijonų metų reikėjo pakol ant mirusio žvėrio kuno užaugo elio žemės keliolikos eksenų storio. Mokslinė, pagal storusią ir senumą žemės sluog sandą, gali be apstikimo spėti, kaip sena yra mūsų žemė ir kaip senai žmogus ant jos atsirado. Chicago, III. 1900, pusl. 370 \$1.00

559 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Štulelis. Kas nori išsiaiškinti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaityt šią knygę. Chicago, III. 1902, pusl. 31 \$1.00

597 Žvėrys ir žmogus. Sutaisė pagal Schmeib'į Sernas. Mokslas apie subudavimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sanarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas pavieniais su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvūnų giminę jis turi. Su paveikslėliais. Chicago, III. 1906, pusl. 313 \$1.00

600 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Haberlandt'ą parašė Sernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia mokslinė knyga apie visas mūsų pasaulio žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatyčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių salelių žmonių, ir jų paveldimą. Aprašo jų kilmės, parvą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelinališką. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaityt šią knygę. Chicago, III. 1903, pusl. 667 \$2.00

641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Sernas. Su paveikslėliais. Išaiškiai ir suprantamai aprašo mūsų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augstį, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluoksnių susideda žemė, kur ir koki dže yra anglių, geležies, aukso, kri-

skos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuruose vandenys: suris, prėskis, karštas; kokie juose gyvena gyvūnai ir tt. Žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonų; kur kokie orai: šalčiai ar karštieji, lytus ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis, kur saulė per keletą nedėlių nenusileidžia arba nešveta ir tt. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros, standžios popieriaus apdaila. Chicago, III. 1899, pusl. 469. \$2.00

Ta pati apdaryta audimu, kietuose apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono. \$2.50

555 Istorija abelina. Dalis pirmo Nuo seniausių laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr., iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makadoniškojo 146 m. pr. Kr. Surasė Dras A. Bacevič. Su paveikslėliais, parodančiais tų laikų piramidus, sienas pylių, tvirtynių; tipus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, III. 1904, pusl. 498 \$1.00

1135 Hygiene arba mokslas apie užsilaikymą sveikatos. Pagal Bernesą, Dr. Noll ir kitus, sutaisė Sernas. Yra tai nauja daktariška knyga. Kas ją suatdą perskaitys, patalys apsaugoję nuo visokių ligų, užlaikyti elybeje savo sveikatą, paliginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, III. 1897, pusl. 132. \$3.00

1176 Pamatas Visokiai Reformai. Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei. Populiariausias raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Cardus. Su raštininko leidimu vertė J. Lauks. Knygute nurodo kad mėsą ir karkurę kiti telp pavadinai dliginanti valgiai, yra netinkamiausi žmonėms maistais. Chicago, III. 1907, pusl. 113. \$1.00

1210 Aritmetika. Sutaisė S. Škacauskas. Lengvas būdas išmokti skaičiuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — apie skaitinius. Skyrius II — trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V — Proporcijų priešinai. Chicago, III. 1897, pusl. 104 \$2.00

1300 Rankvedis angliskos kalbos. Pagal Ollendorfa, Harvey, Maxwell ir kitus surasė J. Lauks. Yra tai praktiškausia knyga išmokimui angliskos kalbos pažiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, III. 1906, pusl. 307 \$1.50

1326 Žodynas lietuviškai — angliskos kalbos. Dalis I. Sutaisė A. Lalis. Čia rasit visus lietuviškus žodžius išgulytus angliskai. Kožnas žodis paženklinas kursyvos litaromis prie koki gramatikos skyriaus jis priiguli. Knygos formatas 6x9 colių. Kiet, mėsosvėrijų suapjuopis tarpdė oimpuos ant nugaros. Chicago, III. 1902, pusl. 383 \$2.00

1327 Žodynas lietuviškai — angliskos kalbos. Dalis II. Sutaisė A. Lalis. Čia rasit visus angliskus žodžius išgulytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliskio žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliskai tarti, teigti kiekvienas žodis paženklinas kursyvos litaromis prie koki gramatikos skyriaus jis priiguli. Knygos formatas 6x9 colių. Gražias drutas apdaras, nugarą ir kampai drutos, gražios morkos skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti \$4.00

Ta pati knyga popieros apdaruose \$3.00

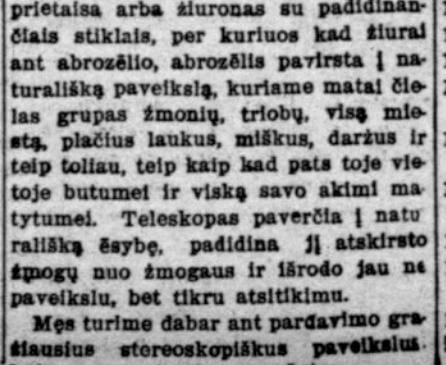
1328 Žodynas lietuviškai — angliskos ir angliskai — lietuviškai kalbų. (Abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems gerai pažinti angliską kalbą. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327 \$6.00

1515 Orakulas. Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germain Deinažnystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Lauks. Yra tai didžiausia ir praktiškausia monų knyga, burtų ir delniznystės mokslo. Formatas 6x9 colių, ant viršaus apdaryt koluotais paveikslais burtininko rūmų. Chicago, III. 1904, pusl. 412 \$3.00

Drutuose apdaruose \$3.50

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisas arba žiuronas su padidinamais stiklais, per kuriuos kad žiūrui ant abroselės, abroselės pavirsta į natūrališką paveikslą, kuriame matai žemės grupas žmonių, griubių, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir tt. Toliau, telp kaip kad pats toje vietoje butumėt ir viską savo akimi matytumėt. Teleskopas paverčia į natūrališką žemę, padidina į atsikros žemę nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslą, bet tikrą atsitikimą.

Mes turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiskus paveikslus, kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiskų paveikslų pundejuje. Prekė 50c. už pundeį.

Stal ką juose gali pamatyti:

- 1 Stebėtini grioviai Yellow-Stone Parke.
- 2 Kvietkinis parodas, mieste Saratogo, N. Y.
- 3 Boveri gatvė New York.
- 4 Didysis vandens puolimas, Yellow-stone Parke.
- 5 Tipiška tabako farma, Kuboje.
- 6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
- 7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
- 8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
- 9 Puikliausia pils mieste Rheinstetne, Prusuose.
- 10 Puikliausias žurandelis Salone de Jeneta, mieste Vienoje.
- 11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
- 12 Švento Petro bažnyčia ir piliadus Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiskų paveikslų baksejuje. Prekė 75c. už baksejį.

Stal ką juose gali pamatyti:

- 1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
- 2 Orandžių sodas, Floridoje.
- 3 Didžiausias pašto budinkas, New York.
- 4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York.
- 5 Puikliausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogo, N. Y.
- 6 Kupiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
- 7 Uklininko namai, Kuboje.
- 8 Iplukdymas galvių mieste Manilės, ant Filipinų salų.
- 9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
- 10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
- 11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
- 12 Palmų daržas mieste Frankfurt, Prusuose.
- 13 Merginos parduoda kvietikas mieste Kopenhage, Danijoje.
- 14 Puikliausias kvietikų darželis, mieste Monte Carlo.
- 15 Rustoval vandens puolimas, Norvegijoje.
- 16 Opera avenue gatvė, Paryžiaje, Francuzijoje.
- 17 Moterų duetis su kardais.
- 18 Moterys prie darbo.
- 19 Motina kudių prausia.
- 20 Kal: labai dideli tie maistukai.
- 21 Vakaro diskantijos.
- 22 Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiskų paveikslų už Kristaus gyvenimo. Prekė \$1.00 už baksejį su 22 paveikslėliais.

Stal ką juose gali pamatyti:

- 1 Kristaus ušgimimas Betlejeus Stalnelėje.
- 2 Trys Karaliai atliko gimusį Kristų ir dovanas jam kioja.
- 3 Kristus, dar kudiuku budamas, mokinia daktarus Jerusolius bažnyčioje.
- 4 Kristus ant svodbos, Kalnoje Galilejus. Permaino vandenį į vyną.
- 5 Kristus ant kalno kalba priešais Judosius savo pabūdavimu išduoda Kristų žydams.
- 6 Simonas pagalbeti Kristui krypti uesū.
- 7 Jėzus ramina moteris, kad jo ne-veiktų.
- 8 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiuojamo vietos.
- 9 Žaiznariai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
- 10 Kristus pveda savo motiną Jonul.
- 11 Skaito Kristui myrio dekreto ant kalno Golgotos.
- 12 Žydai ruošiasi kaiti Kristų prie žtaus.
- 13 Kristaus kunų ima nuo kryžiaus.
- 14 Kristus keliai iš grabo.
- 15 Kristus žengia į dangų.
- 16 Regyčia šandieninio Betlejeus.
- 20 Kaip šandien išrodo Stalnelė, kuri kurioje Kristus gimė.
- 21 Bažnyčia aprelaimo Šv. P. Marijos.
- 22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
- 23 Kaip šandien išrodo Kristaus grabas.
- 24 Kaip šandien išrodo Kalvartje, kur Kristus mirė.
- 25 Ulytė po vardu Jėzus "Stal žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiskų paveikslų baksejuje. Prekė \$2.00 už baksejį.

Šitoje serijoje yra 4 syktus tiek paveikslų kę pirmutinėje serijoje. Ir Stal ką juose galite pamatyti:

- 101 Besilatinanti audra ant ešero Erie.
- 102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
- 103 New York. Pilies daržas (Castle Garden).
- 104 Boston. Ešeras viešame darže.
- 105 Atlantic City, New Jersey. Pamarj.
- 106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos (Horse Shoe Falls from Goat Island).
- 107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
- 108 Kaaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
- 109 Moki indijonas namieje.
- 110 Moki indijonų gyvenimas.
- 111 Sioux indijonų vadas, Ho-No-Frėd.
- 112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augštie, Yosemite, Cal.
- 113 Motina girty, 63 pėdas apmėlo, Yosemite Klony, Cal.
- 114 Magdeleone Kolegija, Oxford, Anglijoje.
- 115 Afrija. Killarney, pils Ross.
- 116 Ištįmas į Muckross Kilestorių, Alžoj.
- 117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
- 118 Bėrietas. Bondier lojys to Kato dria.

LIETUVA

119 Vokieltja. Gritvėdai, viduramintinė pilies.

20 Vokieltja. Laivas apleidžiantis Ko bleno, ant Rheino upės.

121 Švedija. Stockholm's nuo vandens pusis.

122 Stockholm's. Karališkas palocius.

123 Švedija. Ant kelio Odde.

124 Švedija. Lejono pils, Goteborge.

125 Šveicarija. Mount Blanc sturint nuo Chamontx.

126 Thun, Šveicarijoje.

127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Ispanijoje.

128 Katedra Notre Dame, faskada, Paryžiuje, Francuzijoje.

129 Tulleriny daržas, Paryžiaje, Francijoje.

130 Palocias tautų ant upės Seina, Paryžiaus Paroda, 1900m.

131 Venus do Milo Louvre, Paryžiaje, Francijoje.

132 des Champs Elysees, Paryžiaje, Francijoje.

133 Didisiosios operos palocius, Paryžiaje, Francijoje.

134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marselijos, Francijoje.

135 Laivų užplauka ir ešeras, Villefranche, Francijoje.

136 Carniche kelias ir ešeris Villefranche, Francijoje.

137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.

138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoje.

139 Rymas sturint nuo bokšto Šv. Petro katedros.

140 Didisioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoje.

141 Skilautas Settino Severo, Ryme, Italijoje.

142 Koloseumas, Ryme, Italijoje.

143 Nesenai atkastas palocius, Pompejo, Italijoje.

144 Senatas ir Kanalas, Milano, Italijoje.

145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoje, Italijoje.

146 Šėrimas karvelių ant piecus San Marco, Venecijoje.

147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoje, Italijoje.

148 Mahometonų bažnyčia Omara.

149 Oceaninis pakraštis, parodantis Re lo uždulinką, Algieras.

150 Gėrymo fontanas ir gatvė Senamo Kairo, Egipte.

151 Besimeldanti šervil kleme mahometonų bažnyčios Oama El Ala.

152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, sturint, nuo Cladello sienų, Kairo, Egipte.

153 Pyramidos ir Arabų vilja, sturint nuo Ghiseh kello, Kairo, Egipte.

154 Arabija. Daržas išdėstusiam upės lake.

155 Ištįmas į palocių, Singapore, Indijoje.

156 Turgaus diena Singapore, Indijoje.

157 Tautiškas greitis truks, Singapore, Indijoje.

158 Polietijos stacija Hong Konge, Chinijoje.

159 Zibinėlis Hong Konge, Chinijoje.

160 Chiniečių vienbuorniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoje.

161 Gražias kelias Shanghai, Chinijoje.

162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoje.

163 Tautiškas priešpėlių namas ant salos Java.

164 Tokyo, Japonijoje. Iriao gražybės laukai.

165 Yokohama, Japonijoje. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.

166 Junity šinyčia Hommoku, Yokohama, Japonijoje.

167 Yokohama, Japonijoje. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.

168 Yokohama, Japonijoje. Kriaukilių šuvių pardavinėtojas stotis.

169 Paroda ugnagesnių aletų, Yokohama, Japonijoje.

170 Yokohama, Japonijoje. Kvietikų daržas.

71 Yokohama, Japonijoje. Altorius, namas jaunų gėrbėjų Matsuri procesijoje.

172 Japoniškai vaikų, nešančių pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoje.

173 Matsuri pokylinis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoje.

174 Yokohama, Japonijoje. Darsovių pardavinėtojas, rodantis savo turį.

175 Japoniškai kudiukai ledinės smetono šėtroje, Yokohamoje.

176 Japoniškai žvejys priplaukoj, Yokohama.

177 Japoniečių budas etti pailis.

178 Trepai į Kigomizų šinyčia, Kyoto, Japonijoje.

179 Kyoto, Japonijoje. Kigomizų šinyčia.

180 Aukštinis paviljonas ant ešero Kinakujū, arti Kyoto, Japonijoje.

181 Senoviška šinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoje.

182 Teatro gatvė, ligio vienas milia, Osaka, Japonijoje.

183 Nara, Japonijoje. Tuktantis šibinčių prie Ka-suga-No-Miya šinyčia.

84 Nikko, Japonijoje. Senovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko šinyčia nuo Pliktojo.

185 Hawaiiški mokyklos kudiukai.

186 Palmų daržas ant kranto Monoloe upės, Honolulu, Hawai.

187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu, Hawai.

188 Hawaiiška moteris, gaudanti Pee-heal, maistuką kriauklinę žiuvaitę.

189 Chiniečiai renkasi rytus, Hawai.

190 Gyvenimas Pretorijoje, Pietinėje Afrikoje.

191 Iplauka ir plaukiantis laivų taisydo dirbuvė Valparaiso, Chile.

192 Jamalcos Brookline gatvė, Port Antonio.

193 San Francisco gatvė, Mexico City.

194 Didysis piliadus, Mexico City.

195 "Jojimas šėnimis".

196 Mano apginėjias.

197 Kalėdų rytas.

198 "Tėvo mūsų, kuris esi danguose".

199 Pagalvėlių karė.

200 Šėrimas kadiuku.

Teleskopas ir 100 vėrs pamintų paveikslų kaustuoj \$3.00

100 tų pačių paveikslų baksejuje be teleskopai \$2.00

25 paveikslai iš Jėzus gyvenimo \$1.00

Dabar Pirkite Farmas!

Chicagos Lietuviszka Kolonizacijos DRAUGYSTĖ "ŽINYČIA"

Jėpiko 5000 akry geriausios žemės paviete Clark, arti miestelio Thorp, Wisconsin valstijoje ir nuo šiadien pradeda ją pardavinėti žmonėms farmoms po kiek kuris nori.

Žemė yra derlinga, guli tarp dviejų geležinkelių, šale bėga upė "Black River", oras sveikas, vanduo tyras ir sveikas, aplinkui gyvena fermeriai lietuviai ir lenkai, lenkų katalikų bažnyčia ir miestas su turgviete ir geležinkeliais arti, vieškeliai geri. Žemės kaina akrai \$15.00 ir daugiau. Įmokėk ketvirtą dalį, likusius išmokėsi per 5 metus. Norintiems "Žinyčios" Dr-tė pastato ir trobas išmokėsi, iškasa sulinį ir tt. už pigiau negu pats farmerys galėtų tą padaryti.

"Žinyčia" daro ekskursijas į savo žemę kas pėtnyčios naktį. Traukiniai išeina iš Chicagos 10 val. nakties ir pribuva į Thorp 8 val. ryto. Subatoj galima apžiūrėti laukus ir vakare grįžti namon.

Tikietai iš Chicagos į Thorp prekiuoja \$6.59, į abi pusi \$13.18. Kas nuo mūsų perka žemę, tam kelionės lėšas atskaitome. — Dr-tė "Žinyčia" per du metu tyrinėjo žemę farmoms po Suvenytas Valstijas ir pagalios persitikrino, kad šita vieta Wisconsin valstijoje yra geriausia ir tinkamiausia įkuriui lietuvių ukininkų kolonijos, ne vien todėl, kad gera ir derlinga žemė, bet ir dėlto, kad oras ir vanduo yra čia sveikliausi iš visos Amerikos. Klimatas sulyg visko yra lygus klimatui mūsų tėvynės Lietuvo.

Taigi dabar turite geriausią progą pirkti gerą žemę farmoms. Kurie norite pamatyti mūsų žemę, rašykite mums, tai mes paskirsime jums dieną, kurioje mūsų agentas galės su Jumis važiuoti. Adresuokite taip:

"ŽINYČIA", A. Olszewski Mgr.
3252 South Halsted Street, Chicago, Ill.

P. S. Mes turime pardavimui ir pigesnių laukų Wisconsin ir kitose valstijose. Parašykite mums kur jums yra maloniau, o mes pranešime jums plačiau. Žinoma, kur kaina mažesnė, ten ir žemė ir vieta prastesnė.

Pats vienas teleskopas be paveikslų kaustuoja \$1.00.

SERIJA V.
Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslų pundejuje. Prekė 35c. už pundeį.

Šitoje serijoje, kiekvienam pundejuje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobiesių paveikslai, teigti ir komikiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigų už dėlyti, nes ji kaustuoja tik 35 c. o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

Ši serija oai maišyto gatunko paveikslų pundejuje. Prekė 75c. už pundeį.

Šitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aliksų, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos sturint matat viską telp aliskai kaip kad prieš akis nebūtų jokio paveikslėlio, bet tikrai yra regyčia.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopas. Pats Teleskopas kaustuoja \$1. Vieno Teleskopu užtenka ant visų ir visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka žemės visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslams. Kada turi teleskopą, tai gali turėti paveikslus kokių tik nori ir vis kitokių ir tų pačių teleskopų.

Šiurdamai pinigų ant teleskopų ar ant kitokių reikalių visada adresuokite: A. OLSZEWSKI,

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ar moki rent'a?

Jeigu teip, tai apskaityk kiek turi išmokėti per vienus metus, o pamatysi, kad už tuos pačius pinigus gali išmokėti namus, kuriuose galėsi senatvėje ramiai gyventi. Jeigu dabar užpirksi namus, tai per dešimtį ar penkiolika metų rentas sugrąžis tau pinigų užmokėtus už namus ir turėsi savo savastį ant viso amžiaus.

Tėmykite kaip pigiai galite užpirkti pas mane namus su lotais. Turiu šimtus namų ant pardavimo; čionai paduodu kelias prekes, parodymui, kad kožnas gali sau pigiai namus nusipirkti:

Ant ILLINOIS COURT galite gauti namus už \$1200, \$1400, \$1500, \$1600. \$1800 iki \$4500

Ant AUBURN AVE. namai su lotu už \$2000

Ant LOWE AVE. namai su lotu už \$1400

Ant 35 & LOWE AVE. namai su lotu už \$7000

Ant EMERALD AVE. galite pasiskirti už \$2500; \$2700; \$3000 iki \$3800

Ant WALLACE ST. galite nusipirkti už \$2800; \$3200; \$3600 ir brangiau.

Ant SO. HALSTED daug visokių namų biznio vedimui, galite pasiskirti už \$3100 iki \$40.000

Ant 35th STREET murinis namas, rentas \$46.00 ant mėnesio už \$4500

Ant LYMAN & FARELL murinis namas — Storas 2 lubų už \$4600

Ant 35 ir LOWE AVE. murinis — 2 lubų, Storas \$7000

GRAND WORK, ILL. namai su lotu arti 49 av. už \$2000

EAST CHICAGO, ILL. Geri bizniui namai už .. \$2940 Kreipkitės pas

NAMAI IR LOTAI ANT PARDAVIMO PIGIAI.

ILLINOIS COURT, arti 32 gatvės, murinis namas (4 ru

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje Ir Didžiausias Ofisas Szfikorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvis gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvis gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po \$3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svetą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikoniai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifikortės.

Šioje bankoje talpinasi agentūros visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifikortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifikortė prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į kraują; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau darsiznok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalaus, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.
Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip pat čia gausi.
Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už \$3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į kraują ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausia šifikortę.

Nori pasiųsti pinigus į kraują, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifikortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutauti (užčėdyti), prisiųsk šitai bankon pašto money orderiu, o gausi nuo mūsų bankinę knygėlę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujas Išradimas

Sustiprintas ir patikslintas plaukų
Tukstantai plaukų išaugo iš
vieno plauko, sukelia stiprų plaukų
galvos laisvumą ir laisvumą. Visiškai
išsprendžia šią problemą. Atkreipkite dėmesį
į šį išradimą ir jo naudą.

PROP. J. M. BRUNDA
BROADWAY & 50. ST. N.Y.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS — Kampas 31 ir So. Halsted gal.
(Gyvenimas virš apšviesto.) 33 CHICAGO, ILL.

Telefon Yards 471.
Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popierius,
kaip tai: Pienipotencijas, Kontraktus,
Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir
kitonitkus. Inkorporuoja draugystes.
J. J. Hertmanowicz

Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mūsų skoliname pinigų ant turto, ir jei
tu rengiesi turto pirkimui, mės su džiaugsmu
prieimsime, pasiūlydami tau dalį pirkimo
pinigų. Greitas veikimas. Lengvos illygos. Agur
tai apmokami domiai.

Marė Laukienė

Atsakanti Akusherka
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Duoda visokias rody ir geriausias pagalba mo-
terims jų ligoms. Pasirūpinama atlikti darą prie
gimimo ir daktaro padėjimu po gimdymą. Ofi-
sas ir gyvenimas Olszewskio namuose 3252 S. Halsted st.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografiją, spaudinamos ma-
šinėlės spaudinimą, knygų vedimą, arit-
metiką, skaitymą, rašymą, špelinimą,
istoriją, geografiją ir t. t.

Specialios instrukcijos angliškais kalbos
temais, kurie pradeda mokytis tą kalbą
ir kurie nori joje išsilavinuti.

Mūsų įlaiviname vyru ir moteris įgyti
gerą vėlas. Klausimas atdaros dienomis
ir vakarais.
Atsiskaitant ir įvykį klausimas pata-
snių informacijų. Katalogos dykai.
W. H. Harmon ir W. I. Tinas,
Principalai
Shiller Bldg., 109 Randolph Street,
CHICAGO, ILL.

Nauji Tautiški PAVEIKSLAI.

Dabar tik išėjo iš spaudos labai
gražūs tautiški paveikslai (abstradai).

1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vy-
tautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Kola-
tus.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Al-
girdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Ge-
deminas.

Paveikslų miera 22X28 colių.
Prekė 35c. kožnas.

Nusipirk po vieną šių paveikslų, o
galėsi gražiai papuošti savo rūmą.

Prišlysdamas pinigus adresuok:

A. OLSZEWSKI

3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Šitas įdomus laikrodėlis \$4.98.

Niekas dar nepastebėjo laikrodėlio
teip pigiai. Tikrai geriausias
laikrodėlis. Pateikia laiką rodo.
Nesijobio prasto užtikrinimo. Sa-
kytumui tai grynai aukso laikro-
dėlis. Medžiaginiai laikai.
Gražiai graviruoti, rubiniais so-
dinti vidiniai paviršiai. Re-
guliuojamas, be magiško plan-
kimo. Išrūta, nutalysas ir už-
tikrinimas 25 metų. Aukso ir
juodo patikslus užtikrinimas.
Aukso ir juodo patikslus užtikrinimas.
Aukso ir juodo patikslus užtikrinimas.
Aukso ir juodo patikslus užtikrinimas.

Field & Co. Dept. 15, 163 Randolph St., Chicago, Ill.

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoje.

Dangus, šeimyniškas žaislas, pa-
rupintas doram ir patogiam pasi-
linkimimui. Yra tai tobuliausias
22x24 colių su nupieštais keliais ir
tinkamais išraiškimais su num-
pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

Šiame žaisle kiekvienas dalyva-
ujs turi mėti kauliuką; dalyvauti
gali 2 ir daugiau ypatų, kiekviena
ypata apseironka su vienu kupeteliu
(yra 5 ypatų spalvų) kuriuom
uždengia tam tikrą numerį kauliukų
metus. Tobulyčia susilenkia į 4 da-
lia, su skryniute prisimenčiame į na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filirtas, žaislas ir lošimas, suau-
gusiemis pavestas. Yra skryniute su
56 kortelėmis 3x4 colių, su yvariais
klausimais; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jaunomėnės filirtas kortelėmis,
jarduodami vienas kitam kortelę ir
klaudami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filirtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filir-
tos prekė \$1.25

SVEIKATA IR LAIME

Reikalauk ir skaityk naujai išleista knyga „Vadovas in Sveikata“

Su daug svarbių, naujausių aprašymų, apimanti reikalingiausius dalykus, kurie sutelkia sveikatą ir laimę!

SZITA KNYGA PARASYTA DAKTARO E. C. COLLINS, naujausia jos dabartinė laida, su daug pridedimu ir išaiškinimu apie visokias ligas, kaip būti sveiku, nuo ligų apsigereti, išsilydyti ir akvyu paslaptibiu žmogaus gyvenime, kaip ir pastoti laimingui; pripildyta papildinant su viršum 200 lapu kitu DAKTARU SPECIALISTU, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO ir išleista.

Šitoj knygoj rasite visokių ligų vardus, kaip jos prasideda ir kaip jas greičiausia galima pergalėti, aprašyta vyru ir moterų visokios ir lytiškos užkrečiamos paslaptingos ligos.

Vadovas in Sveikata plačiai aprašo smagumą, ir paslaptis, atidengiant ženybino lytiško gyvenimo susituo-
kimą ir kaip mokytis apsiginti, kad būtų laimingi. Lygiai daug pamokinių jaunimui,
kad per lytišką išdymą nepasigadytų, nenuplūtų protiška, lytiškai ir ant sveikatos.

Kiekvienas skyrus kitos knygos yra žingeidus. Sergantiems mės rodiame skaityti apie Dispepsiją, Reumatizmą,
Plaučių ligas, Širdies ir Inkstų, Kepenų, visokias Vyrų ir Moterų ligas. Kuriam rupi sveikata ir laimingas gyve-
nimas, tegul pasiskubina tą knygą, „VADOVAS IN SVEIKATĄ“ parsitraukti, nes netrukus ir ši paskutinė spauda tarp
3 milijonų lietuvių tuojais išsisklaidys. Tą knygą reikalinga turėti kiekvienoj šeimenoj ir pavieniams ypatoms.

NORS PASKUTINIS LAIDOS DAUG TUKSTANČIŲ EGZEMPLIORIŲ ATSPAUSTA IR TA KNYGA KAŠTUOJA 45 CENTUS,
bet kad ji išdėta visuomenei, tai kiekvienas apturės ją **dovanai**, kuris tik atsiųs 10 centų markės už pri-
slutimą ir savo aiškiai parašytą adresą „VADOVAS IN SVEIKATĄ“ gaus (ta knygą), kuri jau daug gyvantių
išgelbėjo ir gero padarė; už tai ji ir naudinga visiems.

RAŠYK TUJAU, KADANGI IR ŠITA PASKUTINĖ LAIDA NETRUKUS IŠSIBAIGS.

VISADA ADRESUOT:

The Collins New York Medical Institute,

140 W. 34 st., New York, N. Y.

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.

3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų.
Teigti turi didelę praktiką ir gydo pasikimę
visokias ligas, sužalavimus ir pasikimę
vyrų ligas. Daro operacijas pasikimę.

Kožnialiga išgydoma

Atsiskaitė į mūsų ofisą Red Cross Pharmacy
4522 So. Ashland Ave., 6 laisvės tvirtin.

Dr. Kazimieras Butkevicius

gydantis nuo 2 valandų po pietų iki 6 valandų vakaro.
Specialistas moterų ir vaikų ligų; atsiųsime at-
siųsime išanktinę institutų profesorių ant
rodos. Valstai importuoti iš senos švedų; teigti
užtikimome tyrimus Trejos-Devyneris iš Palauko.
Valstai atsiųsime įvairių gyvulių. Receptai
užtikimome po specialiausių mūsų užtikrinimų. Pre-
kės priemonės. Aptikta ankara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy

Moterys ir Jaučiamis. Savininkai

4522 S. Ashland Ave., Chicago

Telephone Yards 1106

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentūra lietuviškosios „North Side“ Chicagoj.

Čion galima gauti mokišką, svetliškį ir drau-
gišką knygų, rašinių, eksplicijų, abetynių, vis-
okių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popier-
grozmatos. Teigti užtikimome visokio lauro: juo-
dyle, spalvų, plunksnų, drukojamų mašinų,
brėvų, sterozų, ir daugelio kitų daiktų. Ne-
užtikimome atsiųskiti, o būsite užtikiminti.

Petras M. Kalis

221 Wabansis Ave., Chicago, Ill.

(Savo Lietuviškos Baitynės).

Geriausias lietuviškas dantų daktaras

A. J. Zimontas (lietuvis)

3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Frankia dantis be skausmo, išgydo skorbuto,
Nerūgštą, andė naujas vietos išsivalinys, pri-
gido išsivalinys su aukso, skidaro, anksčiau.
Valandais: šikimės dantis nuo 8 ryto iki 12.
nuo 1 iki 6 val. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.

Telephone Yards 2268

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR AT LAW

Chamber of Commerce Bldg., Room 709

S. E. Corner La Salle and Washington Streets

CHICAGO, ILL.

TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvų advokatas, baigęs mokišką
jurisprudencijos čia Amerikoje. Veda
visokias provas, civiliš